

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Stev. 9.

V Ljubljani, dné 27 februarja 1908.

Leto XXI.

Za cesarjevo 60-letnico.

Dne 2. decembra bo šestdeset let, kar je ob usodnem, razburkanem času lepemu osemnajstletnemu mladeniču cesarski stric izročil težko krono avstrijskega cesarstva. Ta mladenič je danes siv, upognjen starec, ki ga njegovi narodi vsi z občudovanjem, ogromna večina z ljubeznipolno udanostjo zahvalja za njegovo delo. Ni čuda, da so mu lasje izpadli iz glave; saj je nima svet, ki bi nosila toliko skrbi. Ni čuda, da so mu gube razorale gladko, jasno čelo in nežno mlado lice, saj ga ni med nami, ki bi bil doživel toliko hudih dni. Brata so mu umorili meksiški uporniki, edini sin je padel pod smrtonosnim orožjem, družico-ženo mu je zabodlo podlega lopova ostro bodalce. Dva rodova sta zrastle pod njim; svetu se je med tem izpremenilo lice. On pa stoji na svojem mestu, miren kot vedno, marljiv kot prvi dan, skrben za druge, pozabljen zase, in izvršuje svoje dolžnosti.

Temu cesarju se pripravljajo avstrijski narodi, da dostojno praznujejo praznik njegove vladarske šestdesetletnice. In nedavno je sam razkril svoje velikodušno srce in povedal, kakšnega slavlja si želi: ne šumnih veselíc, ki se razgore do neba, pa hipoma, brez sledi ugasnejo, marveč dejanj ljubezni v blagor trpinom.

Ubogajmo ga tudi mi! Imamo nasvet, ki ga tu razložimo svojim bralcem, s čim mi praznujmo cesarjevo demantnico: položimo temelje za hiralnice po naših občinah; s skrbjo za onemogle, revne stare ljudi proslavimo skrbi, ki je ob njih najčastitljivejši starec na svetu, — Frančišek Jožef — delal in trpel za svojo državo. Potrebno je to. Malo je občin, kjer bi ne trkali onemogli, stari reveži za skromen kot, za kosce kruha. Dokler morejo od

hiše do hiše, še gre, a pride bolezen, kam? V bolnišnico jim kažejo; tam se jih branijo in jim zapirajo vrata. Saj drugače ni mogoče. Bolnišnica je za bolnike, da jih zdravijo večji zdravniki; onemogli starec pa ne potrebuje zdravnika; ta pri njem nima ničesar več opraviti; njemu je treba samo nekaj postrežbe. V srce se mora smiliti vsakemu človeku tak ubožec, ki hrepeni po kotiču, kjer bi mogel mirno zatisniti svoje oči, pa ga ne najde.

V Ljubljani imamo Kranjci hiralnico, a tam je prostora le za malo oseb; drugod pa razen v Komendi, Kamni gorici in še par krajih ni nikjer podobnega zavoda. In vendar bi ga morala imeti vsaka večja občina. Velika je ta misel, a izpeljiva je, seveda le ob požrtvovalni ljubezni. Naši ljudje so dobri: revež ne gre izpred praga našega kmeta brez daru; žrtvujejo mnogo za dobre namene med živimi in v oporokah. Dajmo, prekasimo letos našo javnost s skrbjo za onemogle reveže in začnimo snovati občinske hiralnice.

Ni treba povsod takoj velikega kapitla; iz večine bi bilo že pomagano, da se dobi hiša v obližju farne cerkve v ta namen. Za zdrževanje revežev je manjši skrb in za to se lahko nabira denar počasi.

Občine naj se vzdramijo, saj s tem se na edino pravi način rešijo bremena, ki teži tako ali tako na njihovih ramah: z občinskega odbora sklepom naj sklenejo ustanovitev hiralnice; večje vsaka zase, manjše za eno ali tudi več far skupaj po eno. Same naj žrtvujejo v ta namen primerno svoto; zraven naj pa pobirajo prostovoljne doneske. Blagor mu, kdor ima kaj smisla za ubožca in reveža, ker ob hudem dnevu ga bo rešil Gospod; tako veli sv. pismo. Bogu posodi na bogate obresti, kdor kaj daruje za reveža. Naši ljudje vedo to; in če nosijo težke stroške za razno-

vrstne javne potrebe, bo marsikomu padla iz rok tudi svotica za onemogle sobrate.

Kjer bi se dala izvesti ta misel po farah in zvezati s cerkvijo, tem bolje. Povedali smo jo; Bog daj, da bi ne bilo zastoj! Stvar, ki smo jo izprožili je vseh, nad strankami, za vse. Zato naj se tudi vsi združijo, da jo uresničijo. In ko bo cesar zvedel, kako zvesti Slovenci praznujejo njegovo demantno leto, bo žarek veselja zablisnil v njegovih očeh in v imenu onemoglih revežev nas bo zahvaljal.

Siljona zmagà kandidatov S. L. S. dne 21. feb 1908.

»Po deželi se dani, liberalcem pojemlje, zasleplencem se odpirajo oči in v veseli nadi lahko zakličemo: čez šest let slovensko katoliško ljudstvo na Kranjskem ne bo zastopal noben liberalni poslanec več.« Tako je pisal »Domoljub« po končani deželnozborski volitvi l. 1901. Bil je dober prerok. Slov. Ljudska Stranka je priporila zadnji kmečki mandat (vipavsko-idrijski), ki je bil doslej v liberalnih rokah. Zastava S. L. S. zmagonosno plapolala nad našo domovino. Naj govoré številke:

1. SODNA OKRAJA LJUBLJANA-VRHNKA.

Oddanih veljavnih glasov 2653.

Dr. Šusteršič 2399 glasov.

Povše 2486 glasov.

Petrič 127 glasov.

Čobal 93 glasov.

Razcepljenih glasov je bilo 85, med temi je Kolenčevih okolu 40, neveljavnih glasov je bilo 126.

2. SODNA OKRAJA KAMNIK-BRDO.

Oddani veljavnih glasov 1798.
Dr. Krek 1710 glasov.
 17 glasov je bilo neveljavnih, ostali glasovi so bili razcepljeni.

3. SODNI OKRAJI KRANJ, TRŽIČ IN ŠKOFJA LOKA.

Oddani veljavnih glasov 1871.
Demšar 1835 glasov.
Zabret 1809 glasov.
 Razcepljenih glasov je bilo 24, neveljavnih glasov 84.

4. SODNA OKRAJA RADOVLJICA IN KRANJSKA GORA.

Oddani veljavnih glasov 1161.
Pogačnik 1032 glasov.
 Neveljavnih glasov je bilo 12, ostali razcepljeni.

5. SODNI OKRAJI POSTOJNA, LOGATEC, SENOŽEČE, ILIRSKA BISTRICA, CIRKNICA.

Veljavnih glasov je bilo oddanih 3065.
Dr. Žitnik 2267 glasov.
Drobnič 2209 glasov.
Cuček 800 glasov.
Martinčič 784 glasov.
 Razcepljenih glasov 28, neveljavnih 84 glasov.

6. SODNA OKRAJA VIPAVA IN IDRIJA.

Oddani veljavnih glasov 1531.
Lavrenčič 1061 glasov.
Premierstein 454 glasov.
Mlinar 16 glasov.
 Neveljavnih glasov 16.

7. SODNI OKRAJI NOVO MESTO, KOSTANJEVICA IN KRŠKO.

Oddani veljavnih glasov 1599.
Dular 1510 glasov.
 30 glasov je bilo neveljavnih, ostali razcepljeni.

8. SODNI OKRAJI TREBNJE, ZATIČINA, ŽUŽEMBERK, MOKRONOG, LITIJA IN RADEČE.

Oddani veljavnih glasov 3504.
Košak 3132 glasov.
Dr. Lampe 3070 glasov.
Mandelj 3008 glasov.
Prijatelj 190, **Pehani** 188, **Tomic** 175, **Slanc** 171, **Weinberger** 97, **Čobal** 95, **Mlinar** 71, **Firm** 62. Razcepljenih glasov 126, neveljavnih 210.

9. SODNI OKRAJI KOČEVJE-RIBNICA VELIKE LAŠČE.

Oddani veljavnih glasov 1968.
Jaklič 1489 glasov.
Bartol 1414 glasov.
Merhar 525 glasov.
Rus 392 glasov.
 138 glasov je bilo neveljavnih, ostali razcepljeni.

10. SODNA OKRAJA ČRNOMELJ IN METLIKA.

Šuklje 924 glasov.
Mazelle 696 glasov.
 Neveljavnih glasov 33, razcepljenih 6.

Kandidatje Slov. Ljudske Stranke so torej pri volitvi dobili 17.446 glasov, nasprotniki, če jim vštejemo tudi skorvse razcepljene glasove, 3244 glasov. Kandidatje Slov. Ljudske Stranke so zmagali nad nasprotniki z ogromno večino 14.202 glasovi!!

Našim volivcem čast! Njihovo zaupanje je temelj, ki na njem stoji stranka in njeni poslanci. Sijajen, močan je. Da se zidati na njem največja stavba v boljše bodočnost našega ljudstva. Temelj stoji: zidardi na delo!

ZAHVALA

Častitim volivcem v kmečkih občinah na Kranjskem!

Za častno zaupanje, izkazano nam s tako ogromno večino, izrekamo svojo iskreno zahvalo. Prizadevali se bomo, da to zaupanje opravičimo z vestnim delom za blagor in napredek ljudstva.

Z Bogom za krščansko ljudstvo!

Bartol. — Demšar. — Drobnič. — Dular. — Jaklič. — Dr. Lampe. — Košak. — Dr. Krek. — Lavrenčič. — Mandelj. — Pogačnik. — Povše. — Šuklje. — Dr. Šusteršič. — Zabret. — Dr. Žitnik.

Političen pregled**TOBAČNI PRORAČUN.**

Dne 18. in 19. svečana je razpravljala proračunski odsek o stroških in dohodkih pri tobaku. Kakor znano ima pri nas le država pravico kupovati in prodajati tobak, kar ji nosi velike dobičke. V naši državni polovici je 29 tobačnih tovarn, od katerih dobi država približno vsako leto 150 milijonov kron. Zanimivo je, da se pokadi v Avstriji od leta do leta več tobaka; tako je imela država lansko leto okrog 4 milijone kron več dobička pri tobaku kot predlanskim. Za tekoče leto pa so proračunani čisti dohodki na 151.191.400 kron.

Ko so razpravljali v proračunskem odseku o tobaku, sta se oglasila tudi naša poslanca dr. Žitnik in dr. Korošec. Obadva sta odločno zagovarjala zboljšanje plač delavcem in nižjim uradnikom po tobačnih tovarnah ter trafikantom po deželi. Država, ki sprejema dan na dan toliko dohodkov od tobaka, mora tudi poskrbeti, da bodo primerno plačani tisti, ki ji pomorejo do dobička; to so pa delavci in trafikanti. Vrh tega naj poskrbi, da bodo njena podjetja vzgled zasebnim tovarnarjem

v vseh ozirih, zlasti pa v skrbi in ljubezni do delavcev. — Odsek je sprejel resolucije naših poslancev ter odobril proračun.

KDAJ BO DRŽAVNI ZBOR SKLICAN?

Državni zbor sedaj nima rednih sej, ker se vrše po posameznih kronovinah volitve deželnozborskih poslancev. Ko pa potihne volilno gibanje, skliče vlada zopet državni zbor — dne 17. marca — da nadaljuje svoje delo do Velike noči. Nato se zasedanje na Dunaju zopet prekine in tedaj se skličejo posamezni deželni zbori.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

Trgovinska pogodba s Srbijo, ki je delala naši in srbski vladi dolgo časa mnogo preglavic, je vendarle sklenjena in bo podpisana začetkom marca. Glavna ovira, vsled katere se obe vladi nista mogli zjediniti, je bil svoboden uvoz srbske živine v Avstrijo. Srbiji je bilo mnogo na tem ležeče, da se ji uvoz dovoli, ker nima nikjer tako dobrega trga za svojo živino, kot v Avstriji, naša vlada je pa vedela, da bi zaradi tega avstrijska živinoreja zelo trpela in da bi za tako pogodbo nikdar ne mogla dobiti avstrijskih kmetijskih poslancev. Slednič je Srbija vendarle morala odnehati. Po pogodbi je onemogočen uvoz srbske živine v Avstrijo, dovoljen je pa uvoz mesa, ki ga morajo prej avstrijski živinozdravniki še na srbskih tleh pregledati, da se prepreči razširjenje bolezni.

SPLOŠNO STAROSTNO ZAVAROVANJE.

Bravcem »Domoljuba« je znano, da je namerjala vlada v kratkem predložiti državnemu zboru predlog o splošnem zavarovanju za starost. Toda ta predlog bi obsegal samo zavarovanje tovarniških delavcev in bi stal državo skozi 30 do 50 let po 100 milijonov kron. Sedaj pa zahtevajo vrli krščanskosocialni poslanci, da se ne zavarujejo le tovarniški delavci, temveč tudi obrtniki ter mali in srednji kmetje. Tako splošno zavarovanje je težje in dražje, toda bilo bi za kmetijski stan neizmerne koristi. Trdno upamo, da bodo naši poslanci vse storili, da se tudi doseže.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA TIROLSKEM.

Na Tirolskem so zmagali po vseh kmetijskih okrajih krščanski socialci. Tako imajo že sedaj zagotovljenih 25 mandatov.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA ČEŠKEM.

Na Češkem so bili dosedaj najmočnejša stranka mladočehi, ki so z našimi liberalci v bližnjem sorodstvu ter jim skoro na las podobni. Toda zadnje državnozborske volitve so jih skoro popolnoma uničile in ista usoda jih je zadela tudi pri deželnozborskih. Izgubili so 16 mandatov! Nasprotno pa se vedno bolj dviga kmetijska stranka — takozvani agrarci — in katoliška narodna stranka. Izmed 62 poslancev, ki so bili sedaj voljeni, je 44 agrarcev!

Katoliško narodni poslanci so dobili pri zadnjih deželnozborskih volitvah 678 glasov, sedaj pa že 15 tisoč. — Tako vidimo, da po vseh kronovinah potiskajo počasi liberalce v kot, na njih mesta pa stopajo mlade stranke, ki so voljne in zmožne dela.

GENERAL STESELJ NA SMRT OBSOJEN.

Vojno sodišče je obsodilo generala Steslja, »junaka portarturskega«, na smrt. Očitati so mu in mu menda tudi dokazali, da je brez potrebe predal Port Artur Japoncem in bil tako vzrok, da je Rusija zgubila vojsko. — Vzete pa mu s smrtno obsodbo niso tudi državljanske pravice in časti. Z ozirom na hrabro branitev portarturske garnizije in osebno hrabrost Stesljevo bo sodišče carja prosilo, naj smrtno obsodbo izpremeni v desetletno trdnjavsko ječo. Pričakovati je, da ruski car tej prošnji ugodí.

VOJSKA MED TURČIJO IN RUSIJO.

Rusija je baje na Kavkazu mobilizirala vso armado. Na meji proti Turčiji je na vseh važnih točkah osredotočena pehota in konjenica.

SPORAZUM MED AMERIKO IN JAPONSKO.

Pri sprejemu japonskega poslanika je predsednik Zedinjenih držav severoameriških Roosevelt naglašal potrebo, da se spor med obema državama reši mirnim putem. Poslanik je izjavil, da tudi japonski cesar želi miru. To kaže, da se v kratkem ni bati resnejših nasprotij med Ameriko in Japonsko.

SPOR MED TURČIJO IN PERZIJO PORAVNAN.

Turške čete Sandžabukala še niso zapustile, ker dotično sultanovo povelje vsled prometnih ovir še ni dospelo do poveljnika. Turkiški sultan resno misli s pomirjenjem. To potrjuje tudi okolnost, da ostane perzijski poslanik, ki je bil že odpoklican, v Carigradu.

Najnovejši dogodki.

Na Dunaju so 19. t. m. čutili močen potres, ki pa ni napravil posebne škode.

Na Lotrinškem sta 20. t. m. trčila tovorni in poštni vlak. Škoda je velika. Mrtvih je en uslužbenec, trije so ranjeni.

V Barceloni na Španskem sta se zopet razleteli dve bombi, ki sta več oseb do smrti ranile.

V Berolinu se je končala 21. t. m. s poravnavo neka tožba med občino in nekaterimi mlinskimi posestniki, ki se je začela leta 1430 in je z večjimi prekinjenji trajala do 21. t. m. Tožba je torej trajala celih 478 let.

V Rimu so skušali pred zbornico prirediti socialistični delavci veliko demonstracijo za odpravo veronauka iz šol. Policija je prepovedala te izgrede.

V Peterburgu je policija prišla na sled jako nevarni zaroti. Zarotniki so sklenili umoriti velikega kneza Nikolaja in mnogo drugih državnih uradnikov. Več sumljivih oseb je bilo prijetih.

V New Yorku obstoja neka skrivnostna družba z imenom »črna roka«, ki je že mnogo oseb spravila s sveta. Pretekli teden so našli zopet mrtvo truplo nekega Laha, kateremu je manjkalo več udov in jezik v ustih.

Na dunajskem vseučilišču je nastal pred dnevi velik pretep med nemško-nacionalnimi in židovskimi visokošolci.

Dunajski župan dr. Lueger se nahaja v Lovrani poleg Opatije, da si okrepi zrahano zdravje.

Izobrazbi.

Turške vojske

Nasledil ga je sin Bajezid. Imenovali so ga blisk, ker je hitro kot blisk in strela preplaval s svojim četami krščanske dežele. Podvrgel si je Bosno, Albanijo, Rumunijo in del Ogrske. Tedaj se je šele malo zganila srednja Evropa. Zaslutila je malo, da ne preti nevarnost samo Jugoslovanom, ampak da se turške čete razlijejo čez čas tudi lahko v Nemčijo, ki je mirno živela in se razcvitala, dočim so krotili naši dedje Turka.

Ogrski kralj Sigismund je zbral precejšnjo vojsko in jo peljal na Dolenje Ogrsko. V armadi so bili Slovenci, 8000 Francozov, skoro sami plemiči, mnogo Štajercev, Bavarcev in Ogrov. Pri Nikopolju ob Dol. Donavi se je vnel boj.

Francozi so preveč zaupali na svojo moč in so se podali v prve vrste. Kmalu so bili odrezani od svojih. Borili so se kot levi, toda število je bilo majhno in boj brez uspeha. Ogrji in Vlasi so začeli nato bežati, Štajerci, Bavarci in Slovenci so napadali, a ves trud je bil zaman. Sigismundova vojska je bila poražena popolnoma, a kralj sam je komaj ušel na majhnem čolničku. Spremljal ga je zvesti celjski grof Herman in par drugih plemenitašev. Turki so ujeli 10.000 kristjanov in jih še isti večer obglavili na sultanovo povelje in napravili piramido glav na bojnem polju. A tudi Turkov je obležalo 20.000 na bojišču.

Po Bajezidovi smrti so se pričeli v Turčiji notranji prepiri. Tedaj je bil čas, da bi se združili evropski narodi in pogнали Turka. Papež Evgen IV. in slavni kardinal Julijan sta pridigovala križarsko vojsko. Res se je zbralo nekaj francoskih, nemških in benečanskih krdel. A Turek si je že opomogel na znotraj. Zavladal je Mohamed I., ki je uredil znova državo, okreplil vojsko z novimi močmi in sestavil veliko brodovje. Začel je napadati krščanske dežele, drl noter do Solnograda in Bavorske in leta 1420 zmagal Benetke. Turška moč je rasla od dne do dne. V tej dobi so začeli Turki tudi pleniti po slovenskih deželah. Vsako desetletje so jo gotovo prilomastili divjaki, pobijali, morili,

odvajali v sužnjost deklice in krepke fante in može. Za seboj so puščali jok in stok in pogorišča. Kake tridesetkrat so se vsuli čez naše dežele. Ni ga skoro kraja na Slovenskem, kamor bi jo ne bili primahal. Še danes živi mnogo pripovedk med ljudstvom o njih krvoločnosti, pa tudi o neustrašenosti naših pradedov. Ko se je blizal Turek deželi, so po najvišjih hribih zagoreli kresovi ter naznanjali nevarnost. Prebivalci posameznih vasi so znesli svoje premoženje v tabor, to je bil obzidan prostor za obrambo, združen s farno cerkvijo. Tu so se branili fantje in može, pomagale so tudi žene in dekleta z vrelo vodo, skalami, starci in starke so pa m. lili v cerkvi in prosili božje pomoči. Včasih so divjaki počenjali grozovite stvari. Nedolžne otročiče so sekali, duhovnike izpred oltarjev vlačili in pobijali, svete hostije po tleh trosili in hodili s procesijo okrog zapaljenih vasi in nosili na koleh natakneje otročje glave. Včasih so napravili stebre iz človeških glav, okoli katerih so plesali. Pripoveduje se tudi, kar pa ni zelo verjetno, da so srkali človeško kri iz svetih posod in se mastili s človeškim mesom in se prepasovali s črevesi pobitih in oskrunjenih žrtev. Naši pradedje so jih često izplačali. Najbolj so jih potolkli pri Brežicah leta 1480, pri Trbižu in Beljaku leta 1484 in pozneje v Hrušici, na poti med Logatcem in Podkrajem. Še dandanes se imenujejo po njih strmi klanci v Hrušici »Turški klanci«. Podirali so nanje zažagane smreke. Turki so bili tako iznenađeni, da niso mogli bežati niti se boriti in popadali skoro do zadnjega. Slavno znana so imena kranjskih junakov, ki so se jih Turki bali kot hudič krsta. Trepetali so pred Kacijanarjem, ki jih je napadel mnogokrat v njihovi domovini, pred Herbartom in Andrejem Turjaškim, pred Lenkovičem in drugimi.

Sultan Mohamed ni zastoj rekel na smrtni postelji: »Naša noč napoči, pa sledi ji bo še svetlejši dan.« Naslednik Murad II. je bil ravno tako zmagoslaven. Napadel je poljsko kraljestvo in premagal kralja Vladislava pri Varni leta 1444. Na bojišču je obležal mrtev kralj sam in papežev poslanec Julijan, ki je vedno navduševal krščanske kralje na boj proti grozovitemu sovražniku. Zdaj je prišla vrsta na Carigrad. Sultan je obkolil mesto z 250.000 vojaki na kopnem in na vodi ter ga vzel leta 1453. Na prekrasni cerkvi sv. Zofije je zavel polumesec, mesto je postalo sedež turške vlade in se je zvalo Štambul. Tako se je maščevala hinavska politika bizantinskih cesarjev, ki so skoro vedno pomagali Turku v boju zoper svoje krščanske brate.

Mladeniška organizacija.

Iz odsekov.

Št. Vid nad Ljubljano. Naše nedeljske sestanke smo omejili na vsako drugo nedeljo. Zadnja dva sta bila zelo zanimiva; na Svečnico smo preraševali vse telovad-

ne zadeve, o uniformi, izletu, javni telovadbi itd. Pristopilo je ta večer pet odraščanih mladeničev-junakov, katerih smo zelo veselili. Minulo nedeljo smo poslušali zanimivo predavanje našega gosp. predsednika. Vloge za lepo igro so že tudi razdeljene in ne bo dolgo, ko bo na našem odru nastopilo zopet nekaj novih igralcev. Tamburaško skušnjo imamo enkrat na teden, telovadbo pa trikrat. Ob torkih namreč tvorijo svojo vrsto poleg vaditeljev starejši fantje. Po pustu pričnemo zopet z naraščanjem. »Domoljub« čitajo vsi člani. Kdor ni bil sam naročen, preskrbel je odbor oziroma predsednik, da ga čita. Fantje, le držimo se, kakor nas »Domoljub« uči, potem se nam ne bo bati nasprotnikov, ker jih ne bomo imeli. Na zdar!

Ildrija. Dne 26. januarja 1908 se je vršil I. redni občni zbor telovadnega odseka »Katoliške delavske družbe« v Ildriji s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. volitev odbora, 3. služajnosti. Ob 4. uri popoldne otvori brat predsednik občni zbor, pozdravi navzoče, se zahvali za udeležbo ter omenja, da je že 13 odsekov na Kranjskem in na Štajerskem. Zatem poroča brat tajnik v daljšem poročilu o razvoju odseka od ustanovitve do novega leta. S telovadbo se je pričelo 25. marca, in sicer je bilo v začetku le dvanajst članov, med letom jih je pristopilo štirinajst, odstopilo pa pet, tako da nas je koncem leta ostalo 21. Odsek je imel 14 rednih sej in dve izvanredni seji ter en izvanredni občni zbor. V mesecu oktobru nam je katoliška delavska družba prepustila srečolov pri svoji veselici dne 25. oktobra, kateri nam je prinesel 186 K 32 h čistega dobička, za katerega smo kupili drog, kateri nas je stal 157 K 93 h na mestu postavljen. Dalje smo nabrali na Silvestrovi večeru 68 K 29 h, kar bomo porabili za bradljo, ki jo v teku februarja dobimo. Omenja tudi, da se je v decembru sprožila misel vpisavati podporne člane, katerih je pristopilo 32 s 1. januarjem leta 1908. Nato poda brat blagajnik poročilo iz katerega se razvidi, da je imel odsek v letu 1907 519 K 44 h prometa, in sicer: dohodkov 321 K 15 h, stroškov 198 K 29 h. Slednjič poroča brat načelnik o telovadbi ter povdarja posebno disciplino in pogum ter izvoli brata Flander in Čibej za vaditeljski zbor. Pri drugi točki, volitev odbora, so bili izvoljeni: brat Medvedič za predsednika, brat Lanajne Franc za podpredsednika, Svetličič Franc za tajnika, brat Rupnik Peter za blagajnika, br. Svetličič Ivan za odbornika, brat Koželj Leopold za načelnika, brat Jurman Matevž za podnačelnika ter obenem zadnja dva tudi za odbornika. Nato se oglasi brat Kanduč, ki povdarja neobhodno potrebo stroge discipline v odseku. Meni tudi, da bi se red ložje zdržal, ako bi načelnik tudi kaj predaval o pomenu in obsegu discipline. Gospod Zevnik izraža željo, naj bi vsi telovadci brez izjeme obiskavali predavanja mladinskega odseka, ki je bistveno dopolnilo telovadbe. Kakor se v človeku družijo s telesom duša in če en del napreduje, mora tudi drugi, tako naj sta tudi tesno zdru-

žena telovadni in mladinski odsek. Prvi naj bi bil takorekoč telo, drugi pa oživljal duh zdrave mladinske organizacije. Brat Rupnik predlaga, naj bi se o priliki občnega zbora določili tudi skupni izleti in nasvetuje za letos izlet na Vrhniko, v Cerkljo in Črni vrh, krajši izleti pa naj se prepuste odločitvi odbora. Sprožilo se je vprašanje, ali naj bi kazalo med telovadbo odstraniti vse gledavce. Mnenja so bila različna, toliko bo že skrbel načelnik, da ne bodo nepoklicani motili telovadbe, za braniti pa docela dohod ne kaže, ker imamo precej podpornih članov, ki jih gotovo telovadba zanima. Po vzoru telovadnega odseka pri Devici Mariji v Polju se je sklenilo soglasno kupiti telovadne znake, ki jih bo odslej moral nositi očitno ob nedeljah in praznikih vsak telovadec, sicer zapade za vsak slučaj globi 10 vinarjev. Brat Kanduč opozarja, naj bi telovadci pridno nosili v »Čebelico«. Priporoča tudi tednik »Domoljub« zaradi njegovih podučnih člankov o telovadbi in izobrazbi sploh. K temu pristavlja brat predsednik, da je res treba štediti, ker si bodo telovadci morali kmalu napraviti uniformo. — Ker je bil dnevi red izčrpan in se ni nikdo več oglašil k besedi, zaključil brat predsednik občni zbor s pozdravom: Na zdar!

Ljubljana. Naš vaditeljski zbor se pripravlja že prav pridno za javno telovadbo, ki jo priredi dne 3. majnika tega leta v Ljubljani. Kakor kažejo načrti za to prireditve, bo javna telovadba zelo lepa. Nastopilo bo poleg nad 100 članov-telovadcev tudi 50 članov naraščaja. Vabila za sodelovanje in natančnejši spored se razpošlje prihodnji teden.

Listek.

Družina.

Novela. Spisal Ant. Erjavec.

I.

Poslavljalji so se tistikrat — lep nedeljski večer je bil in sladko so cvetele lipe — amerikanci od svojih prisrčno ljubljenih. Okna so žarela in gorela po vasi kakor na sveto noč, in reka je bučala v ozadju, kakor po hudi uri.

Iz krčme sredi vasi, ki je imela nizko streho in trhlene podboje, je stopila gruča fantov z vzboklimi prsi in klobuki na tilnikih. Ošabno so govorili in se krohotali kakor na predpustni večer. Preko ramen so se spoprijeli z lopatskimi rokami in so jo mahnili po sredi ceste skozi vas, vsi razposajeni in razveseljeni, ker je bilo nebo tako čisto in nič blata po kolovozu.

»Kam gremo, fantje?« vpraša Zalaznik in si popravi kurje pero za klobukom.

»Naprej h Košarju. Tam bo vina na litre, solza pa še več,« odloči Robavs z moško besedo.

In zavriskali so fantje in so zavili, kamor je bilo rečeno in zapovedano. Robavs je namreč bil prvi in najstarejši med fanti.

Blizu reke je bila Košarjeva hiša, dolga in široka. Ob oglu jo je varoval debel oreh, tako visok in širok, da so se čez pol strehe razprezale njegove krivenčaste veje. Pod njim so se razpostavili fantje tako, da jim je luč od okna sijala v lica in oči. —

»Začnimo, pa lepo in počasi!«

Poskušali so najprvo po tihem, nato so široko odprli usta in zapeli:

Oh zdaj gremo, oh zdaj gremo,
nazaj nas več ne bo . . .

»Saperlot, fantje, to je bilo pa lepo!« se oglasi Košar, ko jim odpre duri. Zdaj pa kar notri, da se napijemo in najokamo zadnji večer.«

Zasmejali so se fantje-junaki in so bili ponosni. S trdimi škornji so stopili čez vežo in hišni prag. Štefan rdečega vina se je mogočno bliskal na beli mizi.

»No, no, Matevž, kaj pa misliš? Ali je ta rdeči miklavž na mizi za nas pripravljen in postavljen?«

»Kakopak! Saj ga ne bomo skupaj in tako-le prijateljski nikoli več.«

Posedli so fantje krog mize, napivali sebi in gospodarju in bili veseli in žalostni, kakor že dolgo ne. Počasi so se zbirali tudi drugi fantje in možakarji, tako, da je bila nazadnje polna skoraj vsa soba. Mnogi izmed njih so, kakor Košar, nocoj zadnjič veseljačili na domači zemlji.

Ob peči je sklonjena sedela Barba, Košarjeva žena in gospodinja.

»Barba, kaj pa ti tako objokana? Poglej, hčerko sem ti pripeljal,« pravi sosed Balant, ko stopi skozi vrata, in za njim Katarinka, Košarjeva domača hčerka.

Barba skoči pokonci, vsa blede v obraz in krvava v oči.

»O, Katarinka! Kod si se zopet potepala? Ti otrok! Povej!«

Gostje po sobi so utihnili in se ozrli v dekleta. Bila je mlada in lepa; lase je imela razmršene nad ušesi in čelom. Zmedeno so ji gledale oči na desno in levo. Bila je nekoliko slaboumna že od mladosti in rojstva.

»No, povej, kje si bila celo popoldne in cel večer!«

»Vse povem, ko se mi bo zljubilo. Ampak, vi mi prej recite: zakaj je nocoj tu pri nas ljudi toliko kakor na semnju? In zakaj vsi kriče in se deró, kakor bi prodajali vole? Recite!«

»No, Katarinčica, le povej, kod si hodila nocoj?« se oglasi oče prijazno in ljubeznivo.

»Povejte, vi očka, povprej: zakaj pijejo fantje vino pri nas, ko ni Božič in ni pustni večer nocoj? Povejte!«

Tako je govorila Katarinka očetu in materi v obraz in se smejala z blaznim smehom, da so ji bliščali za lepimi ustnicami zobje, beli kakor sneg in sladkor. Barbi je postalo hudo pri srcu, ko je gledala svojo hčerko-nesrečnico. Zajokala je in skrila obraz hčerki na rame.

»O ti moj otrok, kako nas je Bog kaznoval s teboj. Ti neumnica — krš moje krvi! O kako je hudo!«

Spogledavali so se gostje in govorili tiho med seboj. Košar je prijel Katarinko mehko za roko in ponovil vprašanje:

»Kod si hodila, Katarinčica?«

»Dajte in recite, vi očka: zakaj me gledajo ti ljudje tukaj kakor medveda, ko ga vodi Hrvat na verigi? Dejte in recite!«

Zopet se je Katarinka zasmejala hudo-mušno in zaplesala proti peči, kjer je v kotu čepel domač pastir Aleš. Prijela ga je za ušesa in zakričala nad njim:

»Proč, potepuh! Tukaj bom sedela jaz, ki sem domača hči in imam pravico sedeti, kjer se mi zljubi.«

Košar se je obrnil k Balantu.

»Kje si dobil dekleta?«

»V župnišču je ostala do Marijinega zvonjenja in ni hotela domov. Potem sem prišel jaz po cesti, pa so mi jo izročili. Sla je k nam in smo ji skuhalo večerjo.«

»Ježeš, v župnišču!« se prestraši Barba. »Kaj si bodo mislili gospod!«

Tedaj se oglasi Katarinka pri peči:

»V župnišču, ja, ja! Pravijo gospod, da očka ne smejo v Ameriko! Ja, ja, ja-la, la, la!«

Katarinka je zapela razposajeno. Barba pa je zajokala v žalosti in bolesti. Za laket se je obesila svojemu možu s krčevito sklenjenimi rokami in mu gledala v obraz z divjimi in obupno-bliščečimi očmi.

»Matevž, ti ne pojdeš nikamor od mene, prav nikamor. Saj so gospod tako rekli Katarinki! Nikamor ne pojdeš! — — Stran nesite tisto vino, čemu vam bo? Saj Matevž ne gre nikamor! Vi ga mi hočete s silo iztrgati iz mojih rok in izruvati iz mojega srca — —«

Kričala je Barba in jokala krčevito. Fantje in možakarji so utihnili in gledali prestrašeno ta žalostni prizor slovesa. Tudi Barba je počasi utihnila. Na prsa se je naslonila Košarju in ihtela s pridruženim jokom. Tedaj je priplesala Katarinka od peči na sredo sobe in se pričela smejeti čudno in neumno očetu in materi.

»O očka, o mamka, kaj je to? Glejte, kako jokajo veliki ljudje, mi mali pa plešemo in se smejimo. La-la-la — —«

Gostom je postajalo čudno pri srcu. Nihče se ni več zasmel in marsikdo si je obrisal solzo iz oči. Fantje so vstali iz mize in hoteli oditi. Zadržal jih je Robavs z veljavno besedo.

»Ostanite, fantje! To vino bomo popili in zapeli bomo v tolažbo še kako pesem«

»Tako je, fantje, le še ostanite!« se oglašil Košar ter se izvija ženi iz rok. — »Katarinka, ti pa pojdi spat nocoj!«

»Pa ne grem, očka, pa ne grem! Spat že ne nocoj! Vina mi dajte kozarec, pa pojdem.«

»Ná ga, v slovo, Katarinčica.«

Nagnila je dekle kupico in izpila do dna. Zaplesala je potem proti kamrici in odšla spat.

Fantje in možakarji so se zopet zapletli v živahen pogovor. Pripovedovali so smešne in resne, kakor je nanesla beseda.

Barba pa je s krvavimi očmi sedla h Košarju in ga prosila in rotila, da ostane doma.

»Saj je že vse pripravljeno, čemu bi se skesal zadnji dan?«

»Ampak pomisli, Matevž, v kaki revščini nas boš pustil tukaj doma. Hiša je tako zadolžena, da bo kmalu prišla na boben, ti pa greš z doma. In kdo bo delal zdaj pri nas? Nikogar ni. Ako greš, kaj bo?«

»Saj v kratkem pošljem prislužek in potem si boste odpomogli. Kar sem sklenil, stoji kakor pribito in nobene solze me ne premagajo. Kako pa naj shajam tu doma, ko ni zaslužka niti za vsakdanjo skorjo kruha? Vse izgine gospodi v požrešne žepe in želodce, mi pa tolčemo lakoto čez teden in močnik in krompir ob nedeljah. Ali ni res tako, Balant?«

Sosed je udaril s pestjo po stegnu in pritrdil in prikimal.

»Čisto res, in še enkrat rečem in povem: res je tako! Kdo bo shajal dandanes, ko je kmet na slabšem kakor pastir njegov? Edina rešitev naša je, to vam pravim in povem — Amerika! Bog bodi zahvaljen zanjo! Jutri se jih samo iz naše vasi odpelje dvajset. Če Bog dá, čez par let bomo vso vas prestavili in prepeljali čez morje.«

Barba je zajokala vnovič:

»Matevž moj, premisli vendar, da ti ne smeš za drugimi. Naj gredo oni kamorkoli; ali ti imaš ženo doma, ti imaš blazno hčer v hiši, ti boš pobral zadnje krajcarje in pustil berače na domu. Kaj bo s Katarinko, kaj bo z menoj, ako v resnici misliš v Ameriko?«

Balant je še enkrat udaril s pestjo po stegnu.

»Matevž, bodi pameten in ne ubogaj babe in njenega kislega obraza. Vsaka ženska joka v jarmu zakona trikrat na dan. To je bilo tako in bo tako, odkar se je Adam oženil z Evo. Mi pa gremo v Ameriko magari peš čez morje, če nam barka uide pred nosom. Denar bomo kovali v Ameriki, kakor ga je še vsakdo, ki si je upal čez lužo. Korajža velja, in ta je pri nas!«

Barbi se je tajalo srce, ko je poslušala Balantove besede. Oklenila se je vnovič svojega moža.

»O, saj ne pojdeš nikamor, Matevž!«

»Pusti me v miru, Barba. Kar je sklenjeno, je pribito! Sveti Peter ne premakne moje volje.«

Pri teh moževih besedah se je vlil potok solz Barbi čez lice. Dvignila je roko in ukazala s prstom po sobi:

»Vi ste zapeljali Matevža, vi vsi, ki ste se nocoj zbrali, da pijete vino na mojo žalost! Proč se poberite, vam rečem in zapovem! Matevža pa mi pustite, on je moj mož, on je oče moje Katarinke, on mora ostati doma pri svoji družini! Svete so vezi družine!«

Barbi so se svetile krvave oči v ženskem ponosu. Fantje in možakarji so se spogledavali.

(Dalje prih.)

Zenin v stiski.

V prijaznem trgu na Notranjskem je služboval pri sodnji, kakor pravijo pri »rihti«, Nace Grmek. Bilo je to pred par desetletji, ko so bili taki uradniki plačani ne samo s svetlimi cekini, ampak tudi s — palicami, če se ni obnašal kakor so hoteli višji.

Nace Grmek je bil sicer uradnik z zelo majhno plačo, toda toliko mu je služba že nesla, da si je mislil ustanoviti lastno ognjišče. Njegova izvoljenka se je imenovala Marjanca, pridno in čedno dekle. Poroka se je imela vršiti že prihodnjo jesen in Marjanca je imela že vso »balo« pripravljeno.

Ravno v tem času je pa zelo manj, kalo višjih uradnikov. Zato so Naceta pomaknili eno stopinjo višje. Toda sedaj bi ga bili morali videti! Mislil si je, kaj, sedaj sem velik gospod, sedaj imam jaz besedo! Imam boljši zaslužek, torej se moram bolj »nobel« nositi in zahajati v boljše družbe. In mislil je dalje: Marjanca je sicer čedno dekle, ampak tako po gosposko se ne zna nositi, kot druge gospodične. Kaj bodo pa rekli drugi: glavar, sodnik, poštar in drugi, ako tako kmečko teslo pripeljem med nje? Marjanca zna sicer dobro prešiče pitati, krave mlesti in repo pleti, ne zna pa tako lepo v »caker« hoditi, kakor n. pr. ta-le sodnikova Malči. Ti Nace, kaj pa če bi pri Malči poskusil? Slabše ne more biti, boljše je pa še lahko!

In tako je Nace Grmek Marjanci ljubezen odpovedal in se pripravljal, da počasti sodnikovo Malči s svojo ženitbeno ponudbo.

To pa seveda ni ostalo tajno in prišlo na ušesa tudi tamošnjemu okrajnemu glavarju pl. Zgubi. Ta, strog in natančen mož, ga pokliče takoj k sebi.

Marjanca pride k njemu vsa objokana in prepadla, ker je zgubila ženina. Glavar jej reče, naj mu pove vse od konca do kraja. Ko je končala, premišljuje nekaj časa, nato pa vzame pero, zapiše na listek nekaj besed, zapečati in da Marjanci.

»Marjanca, to pismo nesi takoj Nacetu Grmeku, in mu je oddaj lastnoročno.«

»Ampak, gospod — jaz — —«

»Pravim, da nesi takoj, sicer — —!«

Dekle ni upalo več ugovarjati in gre ven. Zunaj si pa misli: v tem pismu je gotovo zapoved, da mora Nace ostati pri svoji obljubi — in to mu naj sama nesem? Ne, nikdar ne!

Torej gre k neki ženski, ki so jo imenovali Zidana Katrcica.

Bila je to že postarna ženska, ki je za denar naredila vse, kar je kdo hotel. Ljudje so rekli, da je copernica, in marsikdo je celo trdil, da jo je videl, ko je ob 11. uri ponoči na brezovi metli jahala na Slivnico, kjer so imele copernice svoj »ringa-raja«. Seveda, tega pa ni povedal, da je poprej pri »Cencu« opazoval dno kozarca in da se je z vinom kregal. No, naj bo že kakor hoče, to je pa istina, če mi verjamete ali ne, da je bila Zidana Katrcica grda — kot smrtni greh. Bila je puklasta in grbasta, šepala pa je na obe nogi. Na tistem kraju, kjer imajo navadni ljudje nos,

je imela krasno zakrivljeno kljuko, tako da je tobak, ki ga je njuhala, lahko od zgoraj notri stresala. V ustih, ki so se raztezale samo od enega ušesa do drugega, je pa imela jezik, da se je upala ugnati ž njim stotnijo najboljših klepetulj.

Torej k temu cvetu deklet — bila je še neomožena — podala se je Marjanca ter jo prosila, naj ona nese pismo Nacetu.

Zidana Katrca je bila takoj pripravljena, in je nesla pismo v stanovanje Naceta Grmeka.

Nace je hotel ženišče sprva vreči skozi vrata, ko mu pa pove, da ima pismo od glavarja, je bil takoj bolj pohleven. Odpre pismo in bere:

»Gospod Nace Grmek mora donajšalko tega pisma v teku štirinajstih dni poročiti, drugače jih dobi petindvajset tja, kjer hrbet dobro ime zgubi. Okrajni glavar plem. Zguba!«

Nace je mislil, da se bo udril v zemljo, ko je prebral pismo. Toda vedel je, da zgubi službo, ako ne uboga. In služba mu je bila pa vseeno ljubša. Torej to staro pošast naj vzame on za ženo, pred katero bi vsi peklenščeki bežali iz pekla, ako bi doli prišla. Toda kaj se če, glavar tako ukazuje. In glavarja treba ubogati.

Nekaj časa jo gleda, pa jo začne izpraševati:

»Koliko ste pa prav za prav že stari?«
»Kaj pa to vas briga, vsekako pa trikrat toliko kot vi!«

»Oh — oh — oh,« je vzdihoval, »in ali imate kaj denarja, ali morda hišo?«

»O ti vrag črni, ti! Ali sem vam kaj dolžna!« zarjove Katra.

»Toda jaz moram to vedeti — jaz vas moram vendar poročiti!«

Tedaj pa skoči stara proti njemu ter mu pripelja zausnico, da se je takoj vseh pet prstov poznalo na obrazu.

»Tako, to imate, jaz sem poštena ženska in ne pustim, da bi se vsak tepec z menoj norčeval!«

»Bog se me usmili,« je tugoval Nace; »toda jaz jih dobim drugače petindvajset!«

»Zaslužili bi jih petdeset!«

»In jaz zgubim službo!«

»Davno bi jo že morali, vi osel zabiti!«

»Toda jaz vas m o r a m vzeti, glavar je tako zapovedal.«

»Jaz vas pa ne maram, kaj pa naj počnem s takim teletom!«

»Potem boste pa zaprti!«

»Kaj — jaz, bomo videli!«

»Pa pojdiva h glavarju!«

»Jaz grem, če je treba, do cesarja.«
»Kmalu prideta do glavarja.«

»Kaj hočete,« vpraša glavar Naceta.

»Ponižno — naznanjam — gospod — glavar — da — da sem prišel svojo — ne — nevesto predstaviti!«

»Jaz njegova nevesta,« kriči Zidana Katrca, »no lepo bi se zahvalila za takega vola rogatega.«

»Molči,« jej zapove glavar, potem pa vpraša Naceta:

»Kdo vam je prinesel pismo?«

»Ta copernica stara!«

»Kaj, jaz sem copernica — čakaj ti kanjalja grda,« je vpila Katra in hotela v Naceta.

»Mir — drugače — —«

»Torej vam ga ni prinesla Marjanca, kakor sem ji zapovedal. Ti šmentano dekle ti, da ne uboga. Ne — ne, tako zelo vas pa vseeno nisem hotel kaznovati, da bi morali Zidano Katrco vzeti za ženo. Ha — ha, imenitno!«

Glavar se je od smeha držal za trebuh, Nace je stal poparjen v kotu, Katra je pa gledala, kot bi vraga z verige spustil.

»Sedaj pa pojdite hitro k Marjanci in popravite, kar ste zagrešili.«

»Ti pa, Zidana Katrca, bodi vesela, da si se srečno rešila ženina.«

Čez štirinajst dni, sta bila Nace in Marjanca srečno v »jarmu«, Katrca pa še vedno »ploh vleče«.

Razgled po domovini.

D. želnozborske volitve na Goriškem se vrše prihodnji teden. Splošna skupina voli 2. marca. V tej skupini kandidira Slov. Ljudska Stranka dr. Antona Brečelj, zdravnika v Gorici, Jožefa Fona, državnega poslanca v Gorici in dr. Franc Pavletiča, odvetnika v Gorici. — V tolminskem glavarstvu sta kandidata Slov. Ljudske Stranke dr. Anton Gregorčič, državni poslanec v Gorici, in Anton Kosmač, župan v Cerknem. V goriškem glavarstvu kandidirajo: Ivan Berbuč, deželni odbornik v Gorici, Anton Klančič, župan v Podgorju in Miha Zega, posestnik v Kanalu. — Skupina trgov voli 6. marca. Tu kandidira na program Slov. Ljudske Stranke Leopold Jonko, posestnik v Bovcu. Liberalci so se združili z agrarci proti Slov. Ljudski Stranki. Upati pa je upravičeno, da Slov. Ljudska Stranka pomendra oba nasprotnika v prah. — Na Kranjskem in Spodnještajerskem so kmetje porazili pri zadnjih volitvah liberalizem, gotovo tudi goriški kmečki volivci ne bodo zaostali.

Kako delajo socialnodemokratski gospodje z delavskimi groši. V Rimu so socialni demokrate ravno naredili sodruga Morgarija za glavnega urednika »Avantija«, kar mu nese 30.000 frankov, ako ga tako plačajo, kakor njegovega prednika Ferrija. Zdaj so pa zasedili, da je Ferri falzificiral bilance »Avantija«, samo da je mogel sebi ohraniti toliko plačo. Ubogi Morgari bi moral biti torej zadovoljen z manjšo plačo, kar pa je sme biti. Zato so razpisali nov strankarski davek, in sicer eno krono na glavo. Tako morajo lačni italijanski delavci plačevati, da dobi Morgari uprav minsitrsko plačo zato, da se jim bo v »Avantiju« vsak dan nalagal. — Rudečim voditeljem se povsod izborni godi, vlečejo visoke plače, ubogi delavci pa zanje znašajo trdo prislužene novce. Kako dolgo se bo dalo delavstvo še izrabljati!

Za gospodarsko povzdigo Primorske. Dne 17. t. m. se je vršilo v finančnem ministerstvu velevažno posvetovanje, kako gospodarsko dvigniti Goriško in Istro. Pri tem posvetovanju so bili navzoči zastopniki tržaškega namestništva, poročevalci ministrstva, zastopniki dež. odbora, med njimi gosp. prof. Berbuč ter vsi državni poslanci iz Goriške, razun Alojzija Štreklja. Pri tem važnem posvetovanju, pri katere mso se razpravljale za našo deželo tako važne gospodarske stvari, pri tem posvetovanju ni bilo zastopnika goriških slovenskih liberalcev in agrarcev, Alojzija Štreklja. Kakor smo že enkrat pisali, opozarjamo še enkrat naše občine, naj nemudoma naznanijo svoje potrebe našim poslancem, gg. Gregorčiču ali Fonu, bodisi neposredno, ali pa potem Kmečkih zvez.

Zmaga Slov. Ljudske Stranke. V Mirni na Dolenjskem je pri občinskih volitvah zmaga S. L. S. v vseh treh razredih. Slava vrlim volivcem!

V Zarečju pri Ilirski Bistrici so pokopali uglednega posestnika in trgovca gospoda Blaža Stadler, očeta kapucina č. g. p. Ferdinanda Stadler. Dočakal je 82 let. R. I. P.!

Častna občana mošenjske občine sta postala soglasno izvoljena v seji odborovi, dne 16. februarja 1908 gg. okrajni glavar pl. Detela in poslanec Josip Pogačnik.

Deželni odbor je imenoval v cestni odbor za kamniški okraj g. Valentina Benkoviča in g. župana Orla iz Mengša.

Mestni del ceste na novo pokopališče ljubljansko je v škandaloznem stanju, kakor v nobenem mestu. Blato in luže, malokdaj nasuta, ki se pa vsak dan rabi od voznikov in živine. Martinova cesta in vodmatske ulice so zanemarjene bolj kot v vsaki vasi. Tako skrbe liberalci za napredek predmestnih krajev! Tu naj magistrat vtakne svoj dolgi nos, mesto da

bi po svojih uslužbencih nadlegoval mlekarice in druge kmečke prodajalke na trgu.

»Kmečka zveza« za kamniško dekanijo preloži nameravani poučni tečaj do prihodnje jeseni. — Vsled nastopivšega južnega vremena utegne se zemlja do prihodnjega tedna otajati, da bi jo bilo mogoče obdelovati. Ker bi bili gospodarji zadržani, bi bila prepičla udeležba. — Za prihodnje bomo izbrali primernejši čas, in ga pravočasno razglasili.

Kmečka zveza se je ustanovila v Moravčah za brdski okraj. Kmalu bodo vsi kranjski kmetje združeni v mogočnih kmečkih zvezah.

Velika nesreča na Reki. V kemični tvornici »Union« na Reki se je 16. t. m. razletel iz neznanih vzrokov kotel. Eksplozija je razrušila vse poslopje za stroje. Sosednje hiše so poškodovane. Kurjač Brusič je bil mrtev, strojevodja Ruckrecht je bil težko ranjen, dva druga delavca lahko. Sreča, da je bil nedeljski počitek, ker v tovarni dela navadno 150 delavcev. Škoda znaša do 400.000 K. Vsled te eksplozije ostane kakih sto delavcev brez kruha.

V Istri je bila letos jako dobra vinska letina. Pridelalo se je okrog pol milijona hektolitrov vina, torej eno tretjino več kakor ob srednjih vinskih letinah. Zito je trpelo vsled suše. Pridelek na olikah je tudi majhen.

Duhovske spremembe na Spodnještajerskem. V začasni pokoj stopita radi bolezni č. g. Anton Postružnik, kaplan na Prihovi ter se preseli k Sv. Križu pri Ljutomeru, in č. gosp. Anton Bukovšek, kaplan v Kozjem. — Prestavljen je č. g. Ivan Jelšnik iz Št. Jurija ob i. ž. v Kozje.

Slovenska ljudska posojilnica v Mariboru začne poslovati v soboto, dne 29. februarja na Grajskem trgu poleg gostilne »Pri črnem orlu«.

Ljubljanska Zadrúžna Zveza otvori svoje podružnico za Štajersko v Mariboru s 1. marcem t. l. in bode imela svojo pisarno poleg Slovenske ljudske posojilnice na Grajskem trgu. Pisarniški ravnatelj bode g. Vlad. Pušcnjak, znani organizator spodnještajerskega zadrúžništva.

Slajna zmaga Slovencev pri volitvah v okrajni zastop brežiški. Dne 17. t. m. so bili slovenski kandidati gg.: Franc Balon z Bizeljskega, M. Balon iz Brežic, Franc Gerec iz Pišec, Jože Janežič iz Bizeljskega, Miško Janežič iz Kapel, Jože Kovačič iz Glogovega Broda, Andrej Levak iz Brežic in kompromisni kandidat Alfred baron Moscon iz Pišec od veleposestnikov izvoljeni soglasno z 18 glasovi; ena glasovnica je bila prazna. V volivno komisijo so bili soglasno izvoljeni gospodje baron Moscon, dr. Ivan Benkovič in Franc Gerec. Nemci so se vzdržali volitve, ker bi komaj 10 glasov mogli za svojo listo oddati. Slovenski volici so do zadnjega moža došli na volišče, celo obadva gg. Gerjoviča, starejši in mlajši, iz Dobove, popravivši svojo zmoto leta 1903. Bodoči okrajni zastop bode štel 18 Slovencev in 14 Nemcev. Kmečke občine volijo dne 19. t. m. Mestna občina Brežice ne bode volila svojih zastopnikov. Pričakovati je razpust starega okrajnega zastopa v najkrajšem času, na kar nastopi medvladje po vladnem komisariju (g. baron Moscon?). Gotovo je, da to medvladje ne bo pod vplivom brežiških nemških tarjav. Vsled slovenske obstrukcije v Celju bode medvladje po vladnem komisariju kratke dobe, kot se zagotavlja — seveda ako se doseže za obe stranki zadovoljivi kompromis. Slovenski veleposestniki gg. Franc Balon, Andrej Levak, Ivan Malus so naravnost iz bolniške postelje prišli na volišče, g. Malus celo iz bolnice v Gradcu. Slava njim! Volitev se je izvršila v znamenju popolne narodne slege!

Brežice. Dne 18. t. m. bi moralo voliti mesto Brežice svojega zastopnika v okrajni zastop, a se je vzdržalo volitve.

S Koroškega. Družba sv. Mohorja je dobila letos lepo število novih članov na Kranjskem. Ogromna večina naročnikov je naročila vezan molitvenik. Vidi se, kako ljudstvo želi molitvenikov. — Umr! je v Celovcu po dolgi bolezni g. Simon Janežič, dolgoletni ravnatelj Mohorjeve družbe, nadporočnik v rezervi itd., star 67 let. Truplo ranikega se je prepejalo 20. t. m. v St. Jakob v Rožu, kjer se je pokopalo. R. i. p.! — 11. t. m. je pa v St. Petru pri Celovcu umrl Radeckega veteran, Šimen Raunik, vpokojenec rudarske družbe, star 81 let. Ranjki se je bojeval pod Radeckim leta 1848—49. — Utopljenko so našli v vodi pri Frežah. Pri truplu, katero je začelo že gniti, so dobili znesek 50 K, drugega nič. — Domneva se, da je ženska, vračajoča se iz semnja, zašla po noči v potok in utonila. Samo to je čudno, ker žensko popred niso dobili, pa tudi iz okolice nobeden po kaki izginuli ženski ni vprašal.

Iz Povirja. Sv. misijon je bil pri nas od 8. do 16. t. m. Tiste dni je bila vsak dan polna cerkev vernikov. V nedeljo je bil sklep svetega misijona. Udeležilo se ga je veliko ljudstva. Sklenila ga je velika procesija. Zato pa čast in hvala gg. misijonarjem, posebno pa našemu g. dušnemu pastirju.

Duhovske spremembe na Kranjskem. Župnija Begunje na Gorenjskem je podeljena č. g. Jakobu Kleindienst, kaplanu v Senožečah. — Za župnijo Košana je viada prezentirala č. g. Karola Lenassi, kurata v Šmihelu.

Ogenj. V Ljubljani je zgorelo seno na konjskem hlevu skladišča Kranjske stavbinske družbe. Kljub temu, da so gasilci pogasili pra-

vočasno ogenj, je vendar škode do 2000 K. — V Lažah pri Senožečah sta pogoreli dve hiši. Posestnika sta bila k sreči zavarovana.

Županska volitev. Pri Devici Mariji v Polju je bil že tretjič izvoljen za župana gosp. Jakob Dimnik, gostilničar in mesar. Gospod župan, kakor tudi svetovavci so odlični pristaši S. L. S.

Iz Trsta. Neznani tatovi so vlomili pri belem dnevu na trgu sv. Ivana v mesnico gosp. Zadnika in mu odnesli 20 kg mesa in 13 kron drobiža. — Pri Sv. Ivanu se bo vršil 9., 10., 11. in 12. marca zadrúžni tečaj. Vodila ga bode uradnik ljubljanske »Zadrúžne zveze«, gg. Pelc in Pušcnjak. Zvečer bo imel socialna predavanja državni poslanec dr. Krek iz Ljubljane. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj to naznani »Ljudski hranilnici« pri Sv. Ivanu pri Trstu.

V Kočevju vlada med ondotnimi Nemci veliko razburjenje. Kmečka posojilnica ljubljanska je kupila sredi mesta hišo Ernesta Pettsche. V hiši se napravi slovenska čitalnica. Odtod zdihovanje Kočevjarjev.

Burja izdeluje led. Mlekarna »Trifolium«, znana tudi na Kranjskem, je napravila v Banah v tržaški okolici tovarno za led, ki ga izdeluje burja. Pri mrazu — 1 stopinje se ob burji v 24 urah napravi 25 vagonov ledu. Stroški za izdelavo ledu so polovico manjši, kakor pri umetnem ledu. Ta tvrdka bo dajala brezplačno led vsem tržaškim bolnišnicam.

Tridneven kmetijski tečaj na Grmu priredi vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu od 8. do 10. marca t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec. Spored po naslednji: V nedeljo, 8. marca: dopoldne od 9. do 12.: O pridelovanju krme. Katere trave je sejati med deteljo po njivah in za napravo novih travnikov. Kje in kako je kupovati deteljno in travno seme. Popoldne od 2. do 4.: O kmetijskem zadrúžništvu. Nakupovalne zadruge. V ponedeljek, 9. marca: dopoldne od 9. do 12.: Živinoreja. Reja krav in njena važnost za povzdigo mlekarstva. Krmljenje molznih krav. Goveji hlevi. Popoldne od 2. do 4.: Živinorejske zadruge s posebnim ozirom na prašičorejske in perutninarske zadruge. V torek, 10. marca: Dopoldne od 9. do 12.: Mlekarstvo. Prodaja mleka v mlekarni. Ravnanje z mlekom. Skupno izdelovanje in prodaja presnega masla. Popoldne od 2. do 4.: Zadrúžne mlekarni. — Vabimo vse napredka željne gospodarje, da se udeležijo tečaja in da to naznanijo kakor hitro mogoče vodstvu šole. Gospodarji, ki se ne morejo udeležiti tečaja vse tri dni, se ga lahko udeležijo ob posameznih dneh, a naj to naznanijo vodstvu. — Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, dne 22. februarja 1908.

IZJAVA.

Visokorodnemu
gospodu Otonu pl. Detela,
c. kr. okr. glavarju

v Radovljici.

Na razne napade »Slovenskega Naroda«, zlasti na napad z dne 15. februarja 1908, protestiramo podpisani župani radovljiskega okraja z največjim ogorčenjem in izjavljamo:

1. Slovensko uradovanje se vrši po našem okraju v našo popolno zadovoljnost, odkar ste Vi nastopili svojo službo.

2. Odločno ugovarjamo trditvi, da ste komoden gospod, ki hodi rajši na lov in

na gore, kakor da bi delal v pisarni. Izjavljamo pa, da gospod glavar res hodite radi po gorah in po Vašem okraju sploh, a ne v zabavo, pač pa, da se poučite in pospešujete gospodarske koristi našega planinstva, ki je toliko let bilo zanemarjeno. Ravno Vi ste provzročili minolo leto, da je agrarna operacija obhvalila večino bohinjskih planin ter zagotovila znatno svoto pri kmetijskem ministrstvu za melioracijo istih.

Vsled Vaše inicijative in Vašega prizadevanja so se izvršile nabrežne naprave ob »Lipnici« in ob »Savi«, katere so preprečile nadaljne poškodbe, ki so se že leta in leta pojavljale ob teh vodah. Vse to se je zgodilo v korist slovenskim kmetom.

3. Za časa gradnje bohinjske železnice ste se z očetovsko skrbjo in z vso odločnostjo potegovali za koristi posestnikov.

To priznale so že občine same s tem, da so Vas imenovale častnim občanom.

Iz tega sledi, da so gospodarski interesi radovljiskega okraja Vam prav dobro znani, kar imamo priložnost pri vsaki priliki opazovati, in da ste si ravno Vi vsled požrtvovalnega delovanja za ljudstvo pridobili ljubezen in popolno zaupanje tega ljudstva.

Naj Vam bodi to v zadoščenje glede na res ostudne napade »Slovenskega Naroda«.

Ivan Korošec m. p.,
župan v Srednji vasli.

Fr. Arh m. p.,
župan na Bohinjski Bistrici.

J. Burja m. p.,
župan na Bohinjski Beli (Ribno).

Jakob Jan m. p.,
župan v Gorjah.

Anton Pogačnik m. p.,
župan v Podnartu-Ovsiše.

J. Šolar m. p.,
župan v Kropl.

Adolf pl. Kapus m. p.,
župan v Kamni Gorici.

Anton Dolžan m. p.,
župan v Pretrgu.

Valentin Dežman m. p.,
župan v Lancovem.

Anton Kržišnik m. p.,
župan na Breznici.

J. Pristavec m. p.,
župan v Mošnjah.

J. Sodja m. p.,
župan v Begunjah.

Janez Žark m. p.,
župan v Lescah.

J. Jalen m. p.,
župan v Radečah.

J. Bandot m. p.,
župan v Kranjski gorli.

Jurij Pezdinik m. p.,
župan dovški.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Sostro pri Ljubljani. K. s. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 1. marca ob pol 4. uri svojo prvo ustanovno veselico z mnogovrstnim in zanimivim sporedom. Vse kaže, da se bo prireditve vrlj posrečila in ustregla obojnemu namenu: poduku in zabavi. — Kakor čujemo, pojde v postu tudi dekleška Marijina družba na pripravljavno delo za svojo povelikonočno slavnost v čast Lurški Materi božji. — Tako je prav in lepo. Novo življenje zavladaj po župniji sv. Lenarta, Mladenici, v društvo; dekleta pa za Marijino zastavo! — Sejmo dobro zarana, da bomo v poznejšem času tudi dobro želi.

Iz Šmarja se piše: Smrtna kosa pridno kosi po naši fari. Nagle smrti je umrla 16-letna Frančiška Garbas na sv. Stefana dan. Bila je članica Marijine družbe. — V teku 14 dni je zvonilo šestim mrličem pri cerkvi sv. Mohorja. Med umrlimi je bil tudi 80-letni starček, ki se je vojskoval še pod slavnim Radeckijem. — Žganje je tudi zahtevalo par ženskih žrtev. O da bi saj ljudje spoznali škodljivost nesrečnega alkohola, katerega se tudi pri nas veliko povzije.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki je priredilo v nedeljo, dne 16. februarja svojo predpušno veselico z jako zanimivim in času primernim sporedom. Prav lepo je donela po natlačeno polni dvorani Benj. Ipavec-ova »Slovanska pesem«. Nato je J. Bartl-nov »Nos« povzročil mnogo smeha; zatem je pa g. Iv. Tomšič iz Verda jako izborno proizvajal komičen prizor: »Jabolčna potica«, za kar mu je občinstvo burno ploskalo. Jako nam je tudi ugajala Al. Sachs-ova »Ciganska« in ž njo združena živa slika »ciganske družbe«. Da je bilo to res nekaj krasnega, nam je pričalo burno in dolgotrajno ploskanje. Nazadnje se je pa vprizorila zares lepa šaloigra »Občinski pepček«. Igralo se je razun nekaterih malih pogrškov še precej dobro; posebno daljše vloge so bile v mojsterskih rokah. Naravnost nedosežno je pa igral M. Opeka »Občinskega pepčka«. Igra se je v nedeljo, dne 23. februarja ponovila.

Dobrova, dne 22. februarja. Bog Perún z družbo. Na Dobrovi je vedno kaj posebnega. V teku dobrega leta smo postali tako srečni, da se je med nami izlegel bog Perún, ki regira tukajšnje oblake, grom in streljo. Ta bog je vzel posebno mene na muho. Strelja name doma ob raznih se mu nudečih prilikah zahrbitno svoje pušice; tudi, kar vem, se je spravil že dvakrat v javnosti nad me. Prvikrat lansko leto meseca septembra ob času, ko smo bili pri nas ustanovili »Kmečko zvezo« v »Učiteljskem Tovarišu«, ki pa ni noben pravi tovariš učiteljstva, ampak kakoršen je sedaj po svoji upravi, le brutalni grobokop njegovega ugleda pred vernim ljudstvom slovenskim. Takrat je bil obstreljal mene in pa g. dr. Lampeta, kateremu je podtikal stvari, katerih strastni privrženec je bil bogec Perún o svojem času sam. — V tem dopisu je naš Perún prikrito odobral brezversko šolo in v dosogo te postopanje liberalnega učiteljstva, katero ima zaslovljene oči, da ne vidi prepada, v katerega dere. O tem bi bil popolno molčal, ko bi Perúna njegova »strela iz jasnega« ne bila zopet zasrbela, da jo sproži name. Ker ga je bilo pa ta teden ravno pred deželnozbornimi volitvami tam nekje — malo preveč pozgačkalo, spravil se je iznova nad me v št. 42. »Slovenskega Naroda« z dne 19. t. m., koder hoče veljati kot nekaj jerob moj, ki za mano

pobira in šteje stopinje, ter našteva, kaj da delam. V tej njegovi zbrodi mi je našteval sledeče častne pridevke: »Bivši poštar, vpoškojeni nadučitelj, podmežnar, izvrševalec testamentov in zapuščin, križonosec pri pogrebi, občinski podsluga« in vseh mi tudi ni more življenje glede verskega prepričanja, katero pa njega prav nič ne briga, kot tudi njegovo ne mene. Vsak po svoje. Zdaj pa vprašam vse nepristranske, pravične in objektivne dobrovske farane, med katerimi bivam že 23. leto, ne pa onih, s katerimi se Perún najraje druži, ali je to kaka sramota za človeka, če stori svojemu bližnjemu kako uslugo in dobro delo ob času, ko je pomoči potreben? Poštenega dela, naj bode katere koli vrste, se nisem še nikdar sramoval in se ga tudi ne bodem, če se tudi bogec Perún in njegovi vredni družabniki same jeze v »pušice in strelice iz jasnega« spremene. — Njegovega jerobstva pa prav nič ne potrebujem in ga za vselej odločno odklanjam in zavračam, ker z neznačajem nimam opravka. Pomete naj pred svojim pragom; jaz bodem še skušal pred svojim vedno tako čedno imeti, da se on na njem polomil ne bode. Prašam le, kakšen je človek, ki je v družbi klerikalcev največji svetohilinc, v družbi naprednjakov pa najstrastnejši liberalce? — Sod ga vsak zasé. Le še to povem bogcu Perúnu, da je škoda za vsak groh in trud, ki ga ima radi mene z dopisi v »Učiteljsk. Tovarišu« in »Slovenski Narod«; vé naj, da je to prav odlična čast zame, če me ta dva umazanca grdita; očitno bi me bilo pa prav doli do podpeta sram, ko bi bil kedaj tako nesrečen, da bi me pričela hvaliti. S Perúnom sem za danes kvit. S primernim spoštovanjem in zahtevo, da če ga bode še kedaj radi mene preveč zasrbelo, naj se pod svoj odlog podpiše tudi s polnim imenom, kot se jaz. — Matija Rant, nadučitelj v pok.

g Od Sv. Jakoba ob Savi. Dne 16. februarja je bil pri nas volivni shod, na katerem je kandidat svetnik Fr. Povše imel zanimiv govor, ki ga tu podamo bralcem »Domoljuba« v splošen poduk. V poljudnih besedah nam je razlagal, kako je Slov. Ljudska Stranka zmirom kot verna čuvarica ljudskih interesov povsodi vedno prva, kjer se gre za narodne koristi, kjer je treba priskočiti ljudstvu na pomoč in ki vedno visoko dviga svoj prapor, na katerem se je zapisalo delo za ljudstvo. Pokazal nam je naš bodoči deželni poslanec, da je kmečki stan glavni stebel državi. Pokazal je, da je država, ako hoče obstojati, pa tudi prisiljena, da ohrani ta stebel krepak in trden, če hoče, da je močna. Najboljši del vojaštva so iz naših krepkih kmečkih mladeničev in ta velikanski krvni davek, ki ga naš kmet plačuje v največji meri, visoki zemljiški davki in drugo pač zasluži, da nam tudi država kaj da, ne kot kako milostno darilce, ampak kot naš dolžnik. Le tista država, pravi govornik, ki ima krepak in gmotno dobro zasiguran kmetijski stan, je močna. Zato je pa tudi obvezana, da stori vse v povzdigo svojih državljanov in osobito v povzdigo poljedelstva, živinoreje in obrti. In v kakem stanju je pri nas vse to?! Kmet komaj nosi veliko težo davkov, živinoreja in poljedelstvo pa tudi glasno vpijejo po zboljšanju. Leta in leta, pravi govornik, dela na to, da se povzdigne živinoreja, kajti le ta je v sedanjih razmerah glavni vir njegovih dohodkov in le z umno živinorejo si more naš kmet še odpomoci. Toda krava pri gobcu molze, in ako hočemo imeti lepo živino, treba, da imamo dobre pašnike, ki so pa sedaj vse drugo kakor to. Veliko se je storilo že v ta namen, saj nam je regulacija Save, ki je pač edino le g. državnega poslanca Povšeta delo (zato se mu nikdar ne moremo dovolj zahvaliti) dala

veliko lepega in plodnega sveta, ki bo že v par letih prinašal najlepših dohodkov. Danes že vidimo tam, kjer je pred leti divje pustila Sava, lepe sočnate travnike in pašnike ali pa mastne njive. In vse to po regulaciji Save, za katero se je toliko trudil gospod Povše. Posebno v našem volivnem okraju pa je še mnogo, mnogo sveta, ki leži neporaben, ali pa prinaša le slabe dohodke; govornik navajala pašnike in travnike od Črnuč pa doli ob glavni cesti do Krašnje in dalje ter pravi, da se vse to dá z umno napeljavo vodotočev, z umno regulacijo potokov zdatno zboljšati in pašniki, na katerih danes raste le trstje in bičevje, bi lahko na ta način donášali veliko več in to sočnate, sladke krme. Kakor je dosedaj vedno delal za zboljšanje živinoreje, tako bode tudi dalje neumorno skušal vspešno započeto delo privedi do najlepših vspehov. Velezanimivo je bilo poglavje o Bistrici, za koje regulacijo si je gospod govornik pridobil že mnogo zaslug in ki bode zopet, kakor regulacija Save, edino le Povšetovo delo. Gospod kandidat nam je prav poljudno naslikal, kako mu je država dovolila za to najprej 40 odstotkov, pozneje pa na vedno drezanje in moledovanje le izjemoma kot za hudournike 50 odstotkov, a ker je bilo to še veliko premalo, dobil je, ker je dokazal, da se Sava tam, kjer se steka vanjo Bistrica, ni prav regulirala in da je vsled tega Bistrica napravila že mnogo škode, dobil je za to še 10 odstotkov, torej skupaj 60 odstotkov. Premišljeval je vedno o stvari, pravi gospod govornik in konečno je iztaknil, da ker je most pri Domžalah čez Bistrico državen in ker da hudournik Bistrica ob kakem nalivu lahko odnese, da je država tudi zaradi tega prisiljena še kaj dati za regulacijo. Zopet je letal od referenta do referenta po ministrstvih, dokazoval in vlagal prošnje, in res, zopet je iztisnil še 2 odstotka, skupaj torej 62 odstotkov, največ, kar se je sploh dalo dobiti. Dežela bode prispevala z 20 odstotki in le ostalo, torej 18 odstotkov plačajo oni, ki jim bo regulacija Bistrice koristila. — Upamo, da ti pač ne bodo tako nepremišljeni, da bi zaradi teh 18 odstotkov zavlačevali reguliranje, zlasti ker je ob Bistrici precej tovarnen, mlinov in žag, ki bodo razmeroma z interesi, ki jih imajo na regulaciji, morali tudi več prispevati, kakor pa tisti ubogi posestniki, katerim je dosedaj Bistrica vedno in vedno trgala svet ali jim ga zasipala. Rekel nam je tudi, da se bode trudil, da bode most, ki je pri Sv. Jakobu čez Savo, kupila dežela in da se zgradi objednem z regulacijo preko Bistrice lesen most, nekako pri Mali Loki, ker vsled regulacije bi ljudje ne mogli obdelovati onostranskih zemljišč, ker bi bila pot čez Domžale predolga.

Bohinjske novice.

g Požar v Češnjici, ki je bil 13. t. m., je povzročil obilo škode vsem trem prizadetim. Ljudje so hitro prihiteli na pomoč ter ogenj omejili, da se ni razširil naokoli. Škoda bi bila potem strašna, ker so hiše tako na kupu, kot žveplenke v škati. Obe požarni brambi, srenjska in bistriška, sta neumorno delali celo noč. Pogorelo je županu Janezu Korošec vse poslopje in priprave, enako Janezu Sodja, Janezu Stare pa gospodarsko poslopje. Vsi trije se tem potom najsrčneje zahvaljujejo vsem onim, ki so gasili, pa tudi onim, ki so radodarno darovali.

g Volitve so dobro izpadle. Udeležba je bila precej obilna, zlasti iz Srednje vasi, Češnjice in Podjelja.

g Dve zlati poroki sta bili v nedeljo, dne 16. svečana pri deseti maši. Medvedova iz Stare Fužine — Ignacij Gašperin in Marija

Kočljanc, čegar sin Janez je letos obhajal svojo srebrno poroko in je oče desetih fantov, ter Urban Hkaver in žena Franca. Gamljiv je bil nagovor g. župnika. Marsikomu so prišle solze v oči, ko je gledal še čile zlatoporočence. — Drugi dan pa je žena prvega spodrsnila na ledeni cesti in si zlomila roko.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Z Breznice. Zadnja dramatična predstava, katero je uprizorilo tukajšnje katoliško izobraževalno društvo, se je v vsakem oziru nad vse dobro izvršila. Obe predstavi, posebno pa še druga, ste izvalili iz občinstva toliko smeha, da še kmalu ne. Bila je res lepa, poštena predpustna veselica. Igralci so vsi dobro pogodili svoje vloge brez izjeme, posebno mnogo smeha sta pa vzbujala še debeli, vedno lačni Radič in pa zaspani sluga France. Pred in po igri so pridno udarjali društveni tamburaši, katerim ni štedilo občinstvo z odobravanjem. Dvorana je bila docela polna domačega in tujega občinstva. Dne 1. marca pa priredi Marijina družba svojo predstavo. — Pri nas so se deželnozborske volitve še dobro obnesle, pa še boljše bi se bile lahko, ko bi bili prišli vsi volivci na volišče. Naš kandidat g. Pogačnik jih je dobil 50, neki Gogala pa 2 glasova. Štirje glasovi so bili neveljavni. G. Gogala, kaj se neki štelite vmes in hodite po kostanje v žerjavico za liberalce, ko gotovo veste, da se opečete! So pa tudi taki ljudje, ki mislijo, da je častno zanje, če nečastno propadejo. Pustimo jih v taki časti! — Pretečeno sredo, 19. t. m., si je rudokop Janez Legat s Sela na grozovit način končal življenje. Dejal si je v usta dinamita in ga zažgal. Pok je bil tako močen in sila takšna, da so popokale in se razbile šipe v oknih. Glavo je nesrečniku popolnoma raztreščilo, tako da so kosci leteli skozi razbite šipe naokoli. Mož je rad večkrat v kozarec pogledal, posebno pa je zadnji teden spil dosti špirta in žganja. Preveč vžita pijača, ta je bila vzrok njegovemu žalostnemu koncu. Zatorej proč z žganjem!

g Iz Olševka pri Kranju. Naši diletantje k. s. izobraževalnega društva bodo v nedeljo, dne 1. marca t. l., predstavljali na Jezerskem (Koroško) igro v štirih dejanjih: »V pustiv je šla«, dvakrat; prvič ob pol 4. uri popoldne, drugič ob pol 8. uri zvečer.

g S Križne gore. Gospod urednik! Ze samo ime vam pové, da smo hribovci; vendar to nič ne utruja našega zvestega prijatelja, ki kljub temu »priroma« vsaki teden v precejšnjem številu v našo vas. Pridno ga beremo in prav vseč nam je. — Na sv. Valentina dan, 14. t. m., je nas obiskala nikdar mirujoča nesreča. Zjutraj, ko so vaščani ravno odšli k maši, je začelo pri posestniku Francu Ravnihar goroti. Vaščani, kar jih je ostalo doma, so hitro prihiteli gasit in posrečilo se jim je ogenj omejiti samo na pod, zlasti ker je bilo vreme popolnoma mirno. Rešili so samo živino, en prašiček je pa zgorel. Škoda je velika. Posestnik je bil zavarovan le za malo svoto. Kdo je zažgal, se ne vé. — Zimo imamo zelo milo.

g Iz Mengša. Ker se je zadnje nedeljo, 23. februarja, igra »Lumpacij Vagabund« izvršno obnesla in so vsi igralci izborno pogodili svoje vloge, zato se bo igra na pustno nedeljo, to je 1. marca, ponavljala. Spored: 1. Petje, 2. tamburanje, 3. »Lumpacij Vagabund«. Začetek ob 3. uri popoldne. V nedeljo, 1. marca v Mengeš v »Društveni dom« k igri! Kdor ljubi zabavo, naj vidi »Lumpacija Vagabunda«! K obilni udeležbi vabi najvljudnejši odbor.

g V Domžalah je bilo predavanje o kitah dne 16. t. m. Predaval je domači g. župnik Fr. Bernik v popolno zadovoljnost poslušavcev. Razložil je, kako velikanskega pomena je kitarska obrt za vse, zlasti za otroke v zimskem času. Povedal je, da se v kratkem ustanovi kitarsko društvo, ki bo imelo namen gojiti umetno pletenje kit, dobavanje potrebnega materiala za kite, in jih bo potem tudi kupovalo po primernih cenah. Zato pozor tisti, ki se pečate s pletenjem kit. Ko bo društvo pričelo delovati, da se ga vsi oprijete, ker to staro pletenje kit, ki so se ga naši pradedje naučili že pred več kot sto leti, je prišlo že pod nič. A to ni nobena šala. Društvo je že popolnoma zasigurano in pod takim vodjem bo gotovo tudi uspešno. To želi g. župnik, da se domača obrt povzdigne, saj se bodo kite razpošiljale po celem svetu. Seveda bo treba res lepo plesti, za to bo tudi društvo poskrbelo. Gotovo bo društvo samo podrobno poročalo. Bog daj pri tem novem podjetju svoj blagoslov!

g Z Smlednika. Pri nas smo soglasno volili kandidata Slovenske Ljudske Stranke. Samo neko politično otroče se je osmešilo, da je volilo svojega kandidata, to je takega, ki ni bil priporočen ne od naše, ne od liberalne stranke in tudi ne od »neodvisnikov«. Kaj ne, g. urednik, da ta naš volivec je pa res prebrisan človek, da jih bo menda malo takih v celi deželi. Pa svobodomiseln tudi! Drugi volijo dandanes navadno po dogovoru, on — po svoji glavi, on hoče imeti svojega poslanca! Ko bi bili vsi volivci tako prismojeni in svojeglavi, kaka zmešnjava bi nastala v državi! To vam rečem, kolikor svet poznam, da tako »kunšten« v dvajsetem stoletju more biti še kvečjemu kak liberalen učitelj. — Naši možje so se udeležili volitve skoro polnoštevilno, dasi ni bilo v kranjskem okraju nobenega protikandidata. Čast jim!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d »Počasi jim gre v glavo, gre jim pa le,« je dejal dr. Lampe na shodu v Šmartnem, dne 9. februarja. Počasi gre v glavo liberalcem, da jim je edinole v S. L. S. svoje rešitve iskati, a gre jim že. To smo videli pri zadnjih volitvah v petek. Glej, najbolj zakrknjeni liberalci so volili soglasno tudi našega vnetega somišljenika Košaka. Gotovo bi bili tudi Lampeta, pa jim je za zdaj še ljubši števeni kandidat Slanc. Zato pa vsa čast jim! Črez šest let se vidimo vsi združeni v S. L. S. pod našim voditeljem Susteršičem!

d Tri tisoč kron so ofrali lani socialni demokrate na Kranjskem za svoje propale kandidate, vmes za Cankarja. Koliko so letos za Čobala, bomo že sporočili, ko poizvemo!

d Po tri glasove je prišel Čobal v Litijo. Dne 9. je imel »na pošti« shod. Zbralo se je 20 ljudi. Nekaj časa zmerja Čobal farje, potem svoje lastne volivce in odbeži. Na dan volitve je dobil v Litiji — 3 (reci: tri) glasove. Koliko so koštali?

d Smrtina kosa pridno pobira po Litiji zadnji čas. Umrla je blaga gospa Antonija Brilli, mati dvornega lekarnarja v Litiji. Bila je tiha in pobožna gospa, priljubljena pri vseh. Pogreb je bil veličasten. Prepeljali so jo v rodbinsko grobišče v Karlovec. — V petek je umrla gospa Franciška Damijan, žena litijskega župana.

d G. okrajni glavar Viktor Parma obhaja petdesetletnico. Litijčani so se šele sedaj na to spomnili, ko jim je »Slovenec« povedal. — Mislijo sedaj samo na ples in veselice.

d Strašne stvari, oziroma laži je prinesel sobotni »Narod« o Šmartnem in Šmarčanih. S temi budalostmi se bomo pečali v prihodnji številki.

d Novo kapelico pod gradom Vagenšperkom bo zidal visoki vojvoda Pavel Meklenburški.

d Vrli šmartinski fantje bodo prihodnje nedelje popoldne ob 3. uri v društveni dvorani ob znižanih cenah ponavljali igro »Črevljari« in dodali še eno »Kučmar pri zvitem regu«. Kdor se rad pošteno nasmeja, ga bo imel dovolj za 10 krajcarjev!

d G. Filip Lokan, organist in občinski tajnik, je po mnogih letih zapustil dosedanje službo v Šmartnem in odšel kot organist in posojilnični tajnik 6. posojilnic v Dalmacijo. Bil je vrl mladenič in obče priljubljen!

Iz Zagorja.

d Volitve so pri nas izpadle, kakor smo pričakovali, takole: socialisti sta dobila: Čobal 50 in Mlinar 46 glasov, liberalca Weinberger 20 in Firm 17, Slanc, ki so ga volili obojni, 66 glasov; kandidatje S. L. S. Košak, dr. Lampe in Mandelj po 28. Po en glas so dobili Bukovec, Hrastelj, Pehani in Povše.

d V Kotredežu so pa takole volili: naši kandidatje so dobili vsak po 42 glasov. Čobal 1, Weinberger 5, Firm 2, Mlinar in Povše 1 glas. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah so bili v ti občini nasprotniki še vsemogočni, zdaj so v zadnjih »cugih«, torej le ne bo šla demokratska stvar tako naprej, kakor bi človek sodil, če poslušaj Čobala. Ne, ne, nazaj pojdejo, kakor hitro pride med ljudi prava izobrazba, kakor se to kaže pri vrlih Kotredežanih.

d Nekaj se pa vendarle učimo od socialistov: vsi so šli volit razun enega, ki leži bolan, eden je zamudil. Može, storimo v prihodnje tudi na naši strani tako, pa nas bo že več. Vprašal bi kdo, odkod toliko socialistov. Odgovarjamo, da je polovica steklarjev. Saj res, tamkaj ima Čobal še neomejeno moč, to se pravi, tamkaj mora vsak to misliti, kar misli on; drugi boro že tudi naše liste, zato pa se med njimi krha neomejena oblast Čobalova.

d »Tri kandidate smo imeli v naši dolini«, je tarna dan po volitvi neki mož, »pa še tako imenitne može smo si izbrali, zdaj pa iščem z lučjo poslancev po Zagorju že celo dopoldne, pa ga ne najdem nikjer nobenega.« — »Mož, ali ne veste, da je zdaj zima, pozimi pa polhi radi spé, da se odpočijejo od truda,« mu je odgovoril drugi, se namuznil, šel dalje, pa mrmral sam pri sebi: »Naši so dobili vsi nad 3000 glasov, kje boš steknil, revež, Čobala ali Weinbergerja, ki jih nobeden niti 100 ni vjel.«

Iz gregorskih višav.

d Vrl mož. Franc Levstek iz Črnca je umrl 16. t. m. v ljubljanski bolnišnici. Ko so ga 19. t. m. pripeljali na pokopališče k Sv. Gregorju, zbrala se je vsa župnija k sv. maši in pogrebu, kar kaže, kako je bil splošno priljubljen. Bil je miren in tih značaj, dober gospodar, izvrsten čebelar, sadjerejec, živinorejec, spreten in pameten lovec, ki je bil prva opora domačim kmetiškim najemnikom lova. Pri njem se je kahal najizvrstnejši naravni brinjevec in slivovec. Bil je vedno neustrašen pristaš naše stranke, naročnik naših listov in do trideset let odbornik in svetovavec gregorske občine. Lep dokaz medsebojne ljubezni je, da so njegovi tovariši v občinskem od-

350.000 ljudi brez vsakdanjega kruha. In to je samo v enem mestu. Kje so pa druga mesta.

In do zdaj še sicer ni bilo hudega. En mesec se že prestane. Trgovci z jestvinami dajejo še na upanje. Toda kaj bo pa za naprej?

S 15. januarjem so poročali listi, da zvečine zopet začno teči kolesa po tovarnah, vsaj po večini tovarn. Vse je bilo že veselo. Tako n. pr. je bilo določeno pri nas v Lorainu, Ohio, v velikanski jeklarni, da se delo začne 14. januarja zvečer. Res! Poprave so bile izvršene po vseh oddelkih, stroji namazani, peči založene, ruda pripravljena. Hvala Bogu, jutri zvečer je rešenje iz stiske tu. Marsikdo ga je v ta namen iz veselja spraznil kako merico na »dobro zdravje« k novemu začetku. 14. januarja zvečer ob 5. uri popoldne zapiska. Delavstvo skupaj. Kaj je? »Telegram je tu od direktorja družbe, da se ustavi delo za nedoločen čas, nekako za tri mesece. Z delom prenehajo še tisti, ki so do sedaj po malem delali.«

Torej kaj bo zdaj? Toliko tisoč zopet tu brez dela. Revščina bo, da se Bogu usmili!

Torej, kdor hoče sam sebi dobro, naj nikar letos ne hodi v Ameriko. Če hočeš stradati, ostani doma. Doma se bo dobila še vedno skorjica kruha tudi za te. Tu bo šla pa trda.

3. Letos je zopet volitivno leto. In to pa, pravijo, je pglavitni vzrok vse stiske in vseh žalostnih in revnih naših časov.

Ko so pred šestimi leti agitirali republikanci za predsednika Roosevelta, trobili so na veliko trobento in oznanjevali, da, ako bo Roosevelt zopet izvoljen, da nikdar več ne more biti slabih časov. Res, pet let je dobro šlo. Toda peto leto se je pa Roosevelt zameril milijonarjem, ker jim je stopil malo na njih »preveč dolge« prste. Samo clevelandski milijonar in petrolejski kralj je bil obsojen na 28 milijonov kazni. Da bi se torej maščevali nad Rooseveltom,

povzročili so to stisko ti milijonarji. Zato bo letošnje leto celo, po trditvi poznavateljev ameriških razmer, zelo slabo leto. Delalo se bo malo in še to, kar se bo delalo, se bo delalo za 10% ali 20% znižano plačo.

Zatorej je moj odkrit in prijateljski in resen svet vsem, ki so se name pismeno obrnili zanj in vsem rojakom: nikar letos v Ameriko. In ne verjemite vabilom raznih agentov. Ti bodo seveda vpili še dalje in vas klicali v Ameriko, tem bolj, ker bo slab zaslužek tudi zanje. In kakor je poročal že »Slovenec«, se misli začeti letos z vso silo delati za Brazilijo. Da, brazilijanska vlada bo celo zastopnj prepeljavala čez morje ljudi, samo če bo kdo hotel iti tja. Nikar ne verjemite! Prašajte tiste, ki so bili v Braziliji, pa vam bodo povedali, kaj je Brazilija. Res je, kdo pa vendar tam najde srečo. To je pa morda izmed tisoč le eden.

Torej tudi v Brazilijo nikar! Kdor se je že odločil za Ameriko, počakaj, da se časi spremenijo v severni Ameriki. Morda bo kmalu dobro, v enem letu pa gotovo dobimo stare čase nazaj. Takrat bomo pa z veseljem sporočili in svetovali: pridite! Takrat vam bomo pa še radi pomagali do sreče.

Za sedaj pa: »Ne v Ameriko!«

Da je vse to res, berite poročila listov. Kdor le more, beži v domovino, da tu ne zapravi še tisto, kar si je nahanil do zdaj. Ko bi bilo dobro, bi nihče ne bežal. Če pa vidite, da jih toliko beži, pa naj vam bo to dokaz, da mora biti res slabo.

In to ne mislim samo jaz. O tem sem se preje posvetoval z vplivnimi možmi, med temi z generalnim konzulom, baronom Hoening O'Carrolom, s č. g. Mr. Nageisenom, vodjem nemške Rafaelove družbe v New Yorku, z nekaterimi direktorji jeklarne National Tube Co. i. dr. Vsi so bili enakih misli glede Amerike.

Toraj letos ne v Ameriko!

S prijateljskim pozdravom v Kristusu vsem rojakom.

S o. Lorain, O., dne 15. jan. 1908.

P. Kazimir Zakrajšek, O. M.

Čebelarški shod. V nedeljo, 1. marca ob 3. uri popoldne se vrši v Domžalah v šoli čebelarški shod za ondotno okolico. Predaval bo o umnem čebelarstvu Anton Likozar. Čebelarji, kakor tudi prijatelji čebelarstva se vabijo k obilni udeležbi.

Časnikarstvo v Ameriki. V Združenih državah severoameriških izhaja okolu 25.000 listov, med njimi 2500 dnevnikov. Okolu 170.000 ljudi živi ondi neposredno od časnikarstva.

Prere 2317

bolečine, bolj v vratu in križu nam lajša zdravilni, kite, ude in žile krepi Feller-jev fluid s znamko »Eltz-fluid«. Dvanajstorka za poskušnjo franco »K. Naročite pri E.V. Fellerju v Subici, Elza trg 16 (Hrvaško) Witiil.

Naši čitatelji se bodo gotovo radi seznanili z občeznanim domačim sredstvom »Scottovo emulzijo«, ki daleč preseza ribje olje ne le po učinku, ampak tudi po prijetnejšem vonju in boljšem okusu. Otroci uživajo »Skottovo emulzijo« s posebnim veseljem. Dobi se v vseh lekarnah.

Dobivanje zob

povzroča otrokom mnogo nepravil. V olajšilo jim je **Scott-ova emulzija**. Scott pospešuje tek, donša moč in zdravje in deci daje **bole in močne zobčke**

Pristna je »to znamko-ribeček« kot poročitvenim znakom za SCOTT-ov način.

Scott-ova emulzija

je tako dobra in sladka, da jo vsi otroci uživajo z zadovoljstvom in veseljem, uravnava prebavo, miri živce in otroci kakor odrasli po njej mirno spé.

Cena izvirni steklenici 3 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke
2. proti prelomu zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2062 12-9

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpušča se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovu“. 1878 26—9

Pri tuberkulozi predpisujejo splošno Gu-
ajokol. Njegov izborni učinek se splošno pri-
znava, toda zbog neprijetnega okusa ga bol-
niki neradi uživajo. Kemiji se je pa posrečilo
najti način, po katerem ta izdelek nudi v pri-
jetnejši obliki. Dobiva se pod imenom »Siro-
lin-Roche« v vseh lekarnah. Takega ljudje ra-
di uživajo in lahko prebavijo.

Slabotni, v razvoju ali pri učenju za-
ostali otroci, ter slabo-
krvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vznemirjeni
in zgodaj oslabei odraščajo z velikim uspe-
hom dr. Hommela Haematogen.

Silast se vzbudi, duševno in telesno
moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni dr. Hommel-ov
Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmed
mnogih ponarejanj. Dobl se v lekarnah. 2170 5—13

Učenca

502 3—1

za ševljarsko obrt, poštenih starišev takoj
sprejme Mihael Blaznik v Škofji Loki.

Trgovina s travnimi semeni Franc Kastelic v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril
popolno urejeno 279 6

trgovino s travnimi in detelnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom
g. V. Rohrmanna, načelnika podruž-
nice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede ka-
ljivosti in čistote po c. kr. semenski
pregledovalni postaji na Dunaju, tako,
da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila,
katera hočem točno izvrševati, in osta-
jam z odličnim spoštovanjem

Franco Kastelic.

Svarilo

Tem potom izrecno opozarjamo, da se
opetovano ponujajo ponaredbe pristnega

SIROLINA

Te potvare so čez cenejšje, kot izvirni
izdelekne, dosežejo pa nikdar takega učinka. 2980 2—1

Taka ponarejanja naj se zavračajo in vedno zahteva

Sirolin izvirni zavoje „Roche“

za uspešno zdravljenje

obolenja sopilnih organov, oslovskega kašlja, influence itd., itd.

Dobiva se na zdravniški predpis v lekarnah K & steklenica.

Ilustrirana brošura o boleznih vsled
prehlajenja H. II. se pošlje na za-
htevo zastoni in poštne prosto.

F. Hoffman-La Roche & Co. Basel in Dunaj III. I. Neullingg. 11.

Prodaja vozov.

Usojamo si slav. občinstvu in našim cenjenim
odjemalcem, ki so nas obiskovali na Sv. Jakoba trgu
v Ljubljani, javiti, da izdelujemo različne vozove
jako krasno in trpežno, ter jih sedaj prodajamo v
Ljubljani, na Poljanski cesti št. 73 nasproti
živinskemu semnju vsak konjski semenj. 463 3 1

Kedor hoče imeti torej zanesljivo in trpežno
blago, naj se obrne na Ivan Zajca, kolar Vir
p. Domžale pri Ljubljani, ali pa na Janez
Arman, kovač, ravnotam ali pa na Franca
Firnata, kolarja v Sred. Jaršah 23, pošta in
železniška postaja Domžale.

Prav enostavno. Tu berem, da nauči
novi profesor francosčino vv 24 urah. Ka-
ko je neki to mogoče? — Prav lahko;
treba se je pač vsako uro naučiti 24. del.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o
Thynoniel scillae, to je izdelek, katerega
zdravniki radi priporočajo.

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljana, 25. februarja.

Pšenica, domača	23.50
Rž	19—19.50
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16—17.—
Proso, belo	19.—
Ječmen	15—16.—
Fižol, rdeč	20.—
Fižol, koks	19.—
Fižol, mandalon	14.—

**Slaven,
Slaven,
Slaven,
Slaven,**

ker duva prtenino,
vsled bleščeče beline, ki jo dobi prte-
nina,
ker ne dobi prtenina po pranju prav ni-
kakega duha,
ker je zelo poceni in se pri pranju pri-
hrani mnogo časa

je

163 16—5

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKO EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro ure-
jeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšjo varstveno
znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez
vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogeri-
jami, kolonijalnimi blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mölkerbastei 3.

**Ako ka-
šljate,**

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihaite in se ponoči po-
tite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo.
Kot tako se hvali **Halápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr.
thiliae 300 gr) Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslezenju, težki
sapi, katarih, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno pri-
znava. Vzorčna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice
franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna za-
loga za Avstro Ogrsko: **Lekarna pri „apostolu“, Budim-
pešta, Josefaring 64/46** 2694 20—12

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarni prakti, katero iz-
vršujem že 25 let, se mi je po-
srečilo, sčasoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
prhlja (luskin) na glavi, to je
Kapilor št. 1. Cena (franko na
vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v.
2 lončka 5 K. Prosim, da se na-
ročijo samo od mene. Naslov je:
P. Jurik, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje
naprej ali s poštnim povzetjem.
2729 10—1

Lepo kmetijsko posestvo

skupaj jedna parcela v obsegu 60 oralov. Obstoja
iz njiv, košenin in gozdov, dalje hiše in z vsemi
gospodarskimi poslopji, vse v dobrem stanu, ležeče
v griču, jedno in pol ure od Ljubljane oddaljeno.
Prodaja se z ugodnimi plačilnimi pogoji.

Poizve se natančno na pošti v **Hrušici** pri
Ljubljani. 504 1

Kašelj

naglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
priatni 30 5

**Karolinodolski
Davidov čaj.**

1 zavoje 40 vinarjev.
Edina izdelovalnica:
**Lekarna pri :
„Češki kroni“,
Praga, Karolinov dol.**
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri zlatem orlu“,
Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavitek ima trdsko
in podpis A. Ferkl.

Agente

proti najvišji proviziji išče
brunovska izdelovalnica le-
senih rolet in žaluzij.
Holmana & Merkel, Brunov,
460 Češko. 2—1

**Su-
host**

Lepe polne telesne ob-
like se doseže z
Adonis-zeliščnim milom,
odlik. z zlat. sveti-
njami na Dunaju,
Bruslju, v 6—8 tednih
do 30 funtov teže, za-
jamčeno nešk., zdravn.
priporoč. Strogo reelno.
Mnogo zahvalnic. Cena
kom. 150 gr. K 2.—,
3 kom. K 5.—, 6 kom.
K 9.— le pri M. Feith,
Nachf., Dunaj VI.,
Mariahilferstr. 45.

Rovčnico

preskrbljeno z vsem po-
trebnim kovaškim orodjem
se odda v najem v Re-
tjah (Loški potok). Vse v
dobrem stanju, obilo za-
sluška. Ponudbe na Josip
Gregorič posestnik, (Loški
potok) P. Travnik Kranjsko.

357 (3 3)

Pozor! Beril

Najceneje in najboljše suknenno, modro,
platneno in manufakturno blago za letno
dobo, se kupuje v novi trgovini pri

IVAN SAVNIK-U

13 pri v na
Besenčanu KRAJU Glavnem trgu.

Nevestam in ženinom se pri nakupovanju
posebno priporoča ta nova trgovina.

Istotam se dobiva tudi domače štajersko
rudeče in belo vino po nizkih cenah. 169

Odlikovana semenska trgovina in umetno
vrtarstvo 216 10—4

Alojzija Korsike v Ljubljani.

Edina na Kranjskem strokovno urejena semenska
trgovina na debelo in drobno, 6 vrst pese, 10 vrst
detelje, 16 vrst trave. Čistih trav in več vrst
travnih zmesi, priporočenih po poljedelj. listih,
mnogovrstna krmilna, zelenjadna in ovet-
lična semena, vsa preizkušena; za dobro kaljivost
se jamči.

Tu se tudi izdelujejo šopki in vencji, sveži
in suhi, s trakovi in napismi, in vsi v to stroko spa-
dajoči predmeti po najnižjih cenah. Cenovnik za leto
1908 se dobi brezplačno. Za obila naročila se pri-
poroča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

ori Plana, Češko.

Ceno češko posteljno perje

5 kg nov tem K 9 60, boljše K 12.—,
polbelo skubljen K 18.—, belo K 24.—,
snežno belo, kot puh mehko skublji K 30.—,
K 36.—, K 42.—. Pošlji tranko po po-
vzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi
poštne. Benedikt Sachsel, Lobos in 139

Zahvala.

489

Podpisani sem zavarovan pri »Vzajemni
zavarovalnici«. Dne 14. februarja 1908 mi je
pa požar uničil hlev, pod, klajo in stroje. »Vza-
jemna zavarovalnica« mi je precej brez vsake-
terega odbitka plačala vso škodo, za kar se
tukaj zahvaljujem ter vsakemu priporočam
domačo zavarovalnico.

Savr. Križna gora pri Škofji Loki, dne
17. februarja 1908.

Ravnihar Franc
podpisal in podkrižal

T. Sušnik
Gašp. Čarman, priča. Alojzij Jaklič, priča.

1 ali 2 učenca

za mizarsko obrt v starosti 14—15 let sprejme takoj
Lovro Šušteršič, miz. mojster v Vižmarjih
št. 51, p. Št. Vid pri Ljubljani. 487

Vajenca

za mizarsko obrt v starosti od 14 let sprejme takoj
Franco Bizjak, mizarski mojster v Vižmarjih
št. 22. 468

Kmetija

378 2—1

za 4 glave živine in 6 oralov gozda, z lepim sadnim
vrtom, 1½ ure od Ljubljane, blizu tovarne, se pod
ugodnimi plačilnimi pogoji takoj proda.

Pismene ponudbe pod: **J. Žabnik**, pošta
Sp. Hrušica pri Ljubljani (poštno ležeče).

Herbabsny-jev podfosfornato-kali apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1. Kaiserstrasse 73—75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Nov. Mestu, Reki, Savodnju, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikem in Veljperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Prisno samo s pravno
navedeno znamko.

Herbabsny-jeva aromatiška esenca.

Že 33 let uvedeno in najbolj preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nervozne boleti.

Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za zavitek. 2650

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 22. febr.: 10, 81, 46, 25, 82.

Dunaj, 22. febr.: 45, 15, 14, 36, 85.

Izjava.

494

Dne 13. svečana t. l. uničil je pri nas požar več poslopij, ki so bila zavarovana pri različnih zavarovalnicah. Vzajemna zavarovalnica je bila, kakor smo že opetovano brali, zopet prva na pogorišču in je podpisane škodo po svojem pooblaščenju prečnila in tudi že v mojo popolno zadovoljnost vso zavarovano svoto do zadnjega vinarja izplačala, vsled česar ta edini domači zavod vsakemu najtopleje priporočam.

Češenca, dne 18. februaria 1908.

Janez Sodja, m. p.

Ohranitev zdravega želodca

Uči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega saprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno napravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega saprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balsam za želodec iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO I
Vai deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Preči vpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic poštne prosto na vse pošlje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayr. 2174

Združene tovarne za volnino prodajajo letos sopot izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno 10 gld. 2-20 komad in gld. 4-30 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnika konj. Ti debeli, trajne trpežni keci se topi kot kozuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celotnega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jovo komisijsko razpošiljalnice
združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastojni in franko. — Za neuporabo se zavešam vrniti naprej poslani denar.

Maagostevilna prisnanja in naročila se dohaja od kobilarn v Radavcu, Komarno in Brody, šupnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetaika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illova, Grünwald, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowskij, Dobrestany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlsza Mankon-Gut, Schenka Gerdman, lastnika umetnega mlina Belskoga in dr.

Trganje revmatične bolezni Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvzemši porto. Pošilja dvakrat da dan po pošti

„lekarna Zoltán“ „Budimpešta. 31 5

Zaloga v Ljubljani:
„Emil Leustek“
lekarna, Resljeva cesta šte. 1

Najboljši češki izvor Ceno posteljno perje!

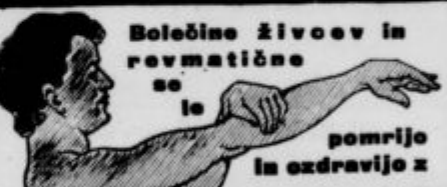

1 kg sivaga, dobro skubljene K 2-—, boljšega K 2-40; 1 kg belega, skubljene K 2-60, puhastega 5 K 10 v. 1 kg prav linega, mekino-bilega, skubljene K 2-40, K 2-—, Pri naročilu 5 kg tranko

Izgorevijo postelje, zadostno napolnjene, iz ne- višjevega ali rumenkastega nankinga, 1 peršica 170 cm dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpežnim perjem 10 K, z istim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z naj-nejšim sivim puhom K 18-—, 1 vzglavnik 90 cm dolg, 56 cm širok K 2-80, K 3-40, K 4-—, Pošilja po povzetju K 18-— dalje franko. 1144 10-10

Zamena dovoljena, blago se vzame tranko nazaj in vrac denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Bešenice 71, Šumava, Češko.

Bolečine živcev in
revmatične
se
le
pomirijo
in ozdravijo z

CAMPBOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostrebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg.

Pozor pred ponarejanji! 29 1

Najboljši žival-

ski prašek — nikaka prevara — je **Barthel-ovo klajno apno**; preprečuje slajnico, bolezn v kosteh, hromoto pri žrebetih, teletih in mladih praščih, krepi kosti, — pospešuje tek, valenje jajc pri kokoših, itd. Izdatek majhen. Korist stoterna! Popise zastoj. 168 6 1

Mih. Barthel & Co. Dunaj X/3.

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo novo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarstvi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.

2844 52—5

K. A. Kregar.

Lepega bika

pinogavsko pasmo, dobrega plemenjaka, pol-drugo leto starega, kupi Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu. Kdor ga meni prodati, naj naznani višočino in mero čez pas ter ceno. 490

Proda se 2000 meterskih stotov

živega apna.

Več pove **Ivan Gruden**, trgovec z aprom. Go-dič, p. Kamnik. 479 4-1

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svojo veliko zalogo
na raznovrstnih klobukih, ci-
lindrov in čepih, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinjših čevljev.

2729 10-5

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito
se priporočajo — pri zaprtju in nerednem
odvajanju — pehanju, — kongestiji — po-
manjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sred-
stvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanaajsto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Pomočnika in učenca

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Jožef Vongar,**
Koroška Bela 97, p. Javornik. 491 2-1

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik
o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

Kunard Line
Trans-New York

enajprilnejša, najcenejša in naj-
boljša pot iz Ljub-
ljane v severno
Ameriko, ker to-
ni dolgotrajne
morne vožnje po
raznih feleznicah, nobenega posredovanja, ne prenehanja in sploh
nobenih potratnih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, srebrni
in srebrni; vsakje vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Poja-
snila daje in karte prodaja glavni zastopnik. 1904 79

Bliznji odhod iz Trsta: Pannonia 26. febr., Carpatia 3. marca,
Altonia 18. marca. Iz Liverpoola: Lusitania 7. marca, 4. in 25. aprila
in 16. maja. Mauretania 21. marca, 11. aprila, 2. in 23. maja.

Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ulice 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno
blago za obleko, platnino, sukno,
posteljno opravo, oksford, sploh
vsako tovrstno blago v naj-
večji izbi na lahek način in
prav ceno. Piše se enostavno
dopisnica na brate **Lechner**
v **Gradeo** po vzorce, ki se
razpošiljajo brezplačno na vse
strani. 337 12-2

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za mahljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Izdatam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofije 3.

priporoča 334 10-7

svoje bogate zalogo vsakovrstnih
zanesljivih semen

kukur: črne domače, lucerne in rudeče detelje, espar-
sete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in ko-
renje za kremo. Raznih semen graba, vseh vrst trav: trav-
nišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša
krmna za živino in konje, jesenska repa, vse vrste so-
late, kakor sploh vseh kuhinjskih zelenih in kmetijskih
semen po nizkih cenah. — Poštnim potom izvršujejo
se naročila točno in solidno.

1. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajski cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prebiti dobeštini in p. a
slavu. občinstva za napravo cerkvenih oknov
z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo,
stavbenih del, napisave okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelanske
in steklene posode za namizje gostiln in za-
sebnice, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Mariji, centki in proračuni na za-
bave zastoni, mnoga spricavala za dovršena
dela se cenjenim odjemalcem v ogled za
razpolago. 1807 53-20

Zahtevajte zastonj

In poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni
katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih,
srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in
srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav
po izvirnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K 3-
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
Švicarska, originalni sistem
Roskopf patent . . . 5-
Registrirana „Adler Roskopf“
niklasta remont. na sidro . . . 7-
Srebrna remontoarka „Olo-
ria“ kolesje, prosto . . . 8-40
Srebrna remontoarka, dvojni
pokrov . . . 12-50
Budilka . . . 2-90
Kuhinjska ura . . . 3-
Schwarzwaldska ura . . . 2-80
Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez
rizike. Zamenja dovoljena, ali denar nazaj. 64 3

Prva tvornica za ure v **Mostu**
Jan Konrad

c. in kr. dvorni dobavitelj v **Mostu št. 936** (Češko).

Valpeta

pridnega in treznega, izurjenega v kme-
tistvu, sprejme **oskrbnštvo gra-
ščine Križ pri Kamniku.** Vse drugo
po dogovoru. 340 3 3

Osební kredit za
urodnike, častnike,
pštije itd. Samostojni
konkorsji za hranilnice
in predjeme urodniki.
društva dajejo po naj-
zmernejših pogojih tudi
proti čistim odplačilom
posojila za osebni kredit.
Potovalci izključni. Na-
slavi konkorscije se po-
vede brezpla. pri osred-
njem vodstvu uradn.
društva, Dunaj, Wip-
plurstrasse 24. 2438 1

Obrtna
Aka-
demijska
Friedberg
pri Franko-
brodu ob M.
Politehn. zavod za
inženjerje in arhitekte
346 11-4

KAŠLUJOČIM otrokom in odraslim osebam

priporočajo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

koč sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco
pošiljatelj 2-30 K. 3 steklenice pri pošiljatelj
7 K. 10 steklenic pri pošiljatelj 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2438 c. in dvorn. zalagatelj 24-4

Praga III., št. 206

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdelovalca in na var-

stveno znamko.

Tiskala: „Katoliška Tiskarna“.